

Kaj pred nas postavlja leto 1970?

Za nas, kot gospodarsko organizacijo je normalno, da ob prehodu iz starega v novo leto ugotovljamo prehojeno pot in si skušamo ustvariti podobo gospodarskih problemov nalog in ciljev, ki nas čakajo v novem letu. Ko to proučujemo v teh dneh, moramo ugotoviti, da je to v tem času zapletena in težka naloga.

Ugotovljamo namreč, da smo v vseh treh letih od začetka reforme zelo uspešno obdržali stabilnost v gospodarstvu, ki je eden glavnih ciljev. Ob tem pa ne moremo mimo dejstva, da so v starem letu nastale prav na tem področju velike razpoke. Naša družbena akumulacija se je premalo usmerjala v modernizacijo gospodarstva, mnogo preveč pa v razne oblike osebne potrošnje. To je imelo za posledico nenormalno konjunkturo, s tem pa zviševanje cen in končno zmanjševanje realne vrednosti dinarja. Zaradi tega bo leto, ki je pred nami, brez dvoma odločilno, če hočemo ohraniti reformske cilje. To pa ne bo šlo brez povečanih naporov in tudi materialnega odrekavanja, če nečemo izzvati nujnost uveljavitve starega birokratskega in odbijajočega administrativnega sistema.

Kako zelo prav je, da smo se v Brestu odločili za modernizacijo naše tehnologije, ki gre h koncu in kako zelo prav je, da se odločamo za modernizacijo vseh poslovnih področij in dejavnikov z uvajanjem novih organizacijskih delovnih oblik, funkcionalne in številčne krepitve strokovnih kadrov s souporabo modernih si-

stemov kot so: mehanografija, industrijski sistem vodenja proizvodnje itd.

Poleg splošnih prizadevanj je pred nami še ena velika naloga. Letošnji obseg proizvodnje ocenjujemo na okroglo 11 milijard, v novem letu pa nad več kot 16 milijard, kar gre vse na račun povečane proizvodnje zahtevnega pohištva. Ne bo lahko to proizvesti, še mnogo težje pa bo to dobro prodati.

Če imamo na umu vse povedano, je nujno spremljati in ocenjevati gospodarska dogajanja s širših gospodarsko tržnih vidikov, torej ne samo s stališča svojega delovnega mesta, svoje poslovne enote, pa niti ne podjetja. Obvladovanje poslovanja, zelo budno spremljanje poslovno gospodarskih tokov in sposobnost hitrega in pravočasnega prilaganja — to so naše glavne naloge v novem letu 1970.

Delovna prizadevnost kolektivov Bresta, zelo razvit smisel za uvajanje modernih poslovnih prijemov, široka pripravljenost vsrkavanja in izpopolnjevanja strokovnih kadrov, smisel za soupravno poslovno solidarnost tako znotraj podjetja, kakor navzven, so faktorji, ki so odločilni, da smo optimistično razpoloženi v odnosu do vseh ovir, ki se bodo pojavljale v novem letu. Vsem delavkam in delavcem našega kolektiva iskreno želim v novem letu kar največ zdravja, delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva.

Jože Lesar

BREST bo vključil v poslovanje računalnik IBM

11. decembra je predstavnik Bresta podpisal pogodbo o nakupu strojev za avtomatsko obdelavo podatkov. To je pomembna odločitev v razvoju Bresta. Dodani obseg poslovanja, ki se z rastjo proizvodnje stalno veča, je težko spremljati in obvladovati zgolj z živim umskim delom, dopoljenim z osnovnimi poslovnimi stroji. Naložbe v proizvodno opremo se bližajo h koncu. V letošnjem in v naslednjih letih se bodo pokazali vidni rezultati v stalnem nadpovprečnem naraščanju proizvodnje, ki bo nujno terjalo vzporedno razširjanje obsega poslovanja. Tako, kot že skoraj povsod v svetu in tudi pri nas v Jugoslaviji, ga bo lahko obvladovati le z avtomatsko obdelavo podatkov. Če bomo hitro imeli na voljo podatke o zalogah, o proizvodnji, o tržišču, o dohodku in drugem, bomo lahko odločilno in pravočasno ukrepali. Stroji za avtomatsko obdelavo podatkov znamke IBM bodo prispeli v decembru leta 1970, se pravi, da še vedno pravi čas. Dotlej pa nas čaka še zelo veliko zahtevnega dela, ki ga bomo lahko uspešno opravili le v sodelovanju s celotnim kolektivom in se tako vključili v tretjo industrijsko revolucijo, kot to imenujejo Američani.

Morebiti ne bo odveč, če najprej razložim, kaj pomeni in od-

kod izvira kratica IBM. To je ameriško podjetje, kratica (IBM — International Business Machines) pa v prevodu pomeni mednarodni poslovni stroji. Sodi med vodilna ameriška podjetja in je na prvem mestu po proizvodnji računalnikov v svetu. Model, ki smo ga naročili pri nas, je IBM/360-25 in sodi med računalnike tretje generacije, kar pomeni, da so osnovni sestavni deli centralne enote (glavnega pomnilnika) feritna jedra. Računalniki prve generacije so imeli za osnovo elektroniko; druge generacije pa tranzistorje. Strokovnjaki IBM so po pogodbi zadolženi, da sodelujejo z vsakim podjetjem, ki mu prodajo računalnik, pri uvajanju v poslovanje; zato bodo sodelovali tudi pri nas v Brestu. Na računalniku se lahko rešujejo najrazličnejši znanstveni, tehnični, komercialni in drugi problemi. Vsa ta področja zahtevajo zelo veliko umskega dela. Del takega dela, predvsem izračune, primerjave izpisovanja in drugo, lahko opravi računalnik. Seveda bodo morali pri pripravi za obdelavo sodelovati strokovnjaki s področij, s katerih bodo obračuni. Prav zato bodo morali skoraj vsi zaposleni sodelovati z računskim centrom. Od strokovnih delavcev bo odvisno, ali bodo posamezni problem obdelovali na računalniku ali ne. Uvajanje računalnika

v poslovanje pomeni torej vsestransko angažiranje in sodelovanje zaposlenih. Prav gotovo se bo morala dvigniti splošna raven poslovnosti in produktivnosti v poslovnih procesih, kar je bil eden od ciljev poslovne politike v lanskem letu.

Naj na kratko prikažem možnosti za vključevanje računalnika na posamezna področja. Da bi lažje razumeli, kako bo tekla obdelava, nam služi spodnja skica, ki ponazarja obdelavo izdajnic materiala, dokumente, ki nastanejo ob izdaji materiala iz skladišča.

Iz skice je videti, da ne bo več treba skladiščne kartoteke. Zamenjal naj bi jo disk, ki bo imel zapomnjene vse zaloge in spremembe o materialu. Seveda bodo morali skladiščniki oziroma administracija v skladišču ob izdaji izpolnjevati osnovno dokumentacijo.

1. Pri materialu kot osnovni postavki v strukturi cene izdelkov bo treba med drugim spremljati naslednje probleme:

- ves prihod po vrstah, količinah, cenah, vrednosti, dobaviteljnih in kvaliteti materiala;
- vso izdajo materiala po vrstah, količini, vrednosti, po proizvodnih nalogah, izdelkih, stroškovnih mestih;

Srečna 1970!

Leto 1969 se izteka. Ponosni smo na dosežene uspehe, ki so jamstvo in spodbuda za nove, še večje dosežke. Pred nami so nove, večje in odgovornejše naloge. Odrezali si bomo nov kos kruha, večjega in boljšega. Pri tem pa ne bomo pozabili na potrebe, ki jih bo terjal razvoj podjetja, razvoj, ki nam bo omogočil še boljšo in lepšo prihodnost.

Preden se poslovimo od dobrega starega leta, ga še enkrat vsaj v mislih površno preletimo. Najraje se spominjamo veselih dogodivščin. Prijetno se je zlasti smejeti nevšečnostim, ki so jih doživeli naši prijatelji in znanci. Tudi mi smo se odločili, da se bomo s posebno novoletno prilogo sprehodili po pravkar končanem letu. Seveda smo tudi na tem našem sprehodu usmerili ost tja, kjer mislimo, da nas bo dovolj zbudila, da ji bomo namenili vsaj rahel nasmešek. Večkrat slišimo očitke, da je naš časopis preveč strokoven, resen, da premalo pogleda čez plot in podobno. Tokrat mislimo, da smo pokazali, da smo tudi Cerkničani vedri ljudje, ki ga znamo pihnniti ob pravem ali ob nepravem času.

Držali se bomo starega pregovora: če mački stopiš na rep... in če bomo pač slišali, da smo koga ujezili, bomo vedeli, da smo zabili stvari žebelj na glavo.

Zato, ne jezite se, kajti Silvester je pred vrati, čas slovesa je nastopil, čas, ko si zadnjikrat nalijemo kozarec najboljšega in ga trčimo s svojimi najljubšimi prijatelji za novo, srečno leto.

Cestitkam vaših prijateljev, sodelavcev in znancev se pridružuje tudi uredniški odbor Brestovega Obzornika, ki vam želi veliko sreče, predvsem pa veliko delovnih uspehov v novem, 1970. letu!

BREST bo vključil v poslovanje računalnik IBM

Nadaljevanje s 1. strani

— stanje zalog po vrstah, minimalni, maksimalni, optimalni zalogi materiala;

— lokacijo materiala glede na istovrstnost;

— dobavitelje za enak material, rabat, dobavne roke in drugo.

2. Pri izdelkih:

— po kupcih, prodajnih področjih, ažurnost plačil;

— izdajanje odprednih nalogov, odprednic, faktur;

— vodenje vseh potrebnih statistik in evidenc.

3. V proizvodnji:

— obdelavo časov po operacijah in elementih;

— izkoriščenost kapacitet;

— terminiranje;

— evidence o proizvodnji;

— stroškovno spremljanje proizvodnje;

— obračun osebnih dohodkov in drugo.

4. Kadri:

— vse generalne podatke o zaposlenih,

take informacije potrebovali, določiti periodičnost informacij, kako nov način poslovanja uskladiti s sedanjimi zakonskimi določili in podobno.

2. Oblikovati je treba vso vhodno in izhodno dokumentacijo.

3. Določiti je treba vse dodelke, enote, na katerih bodo zopomnjeni posamezni podatki, z vsebino.

4. Izdelati je treba potrebne programe za obdelavo posameznih problemov na sistemu.

5. Na sistemu je treba testirati vse izdelane programe.

6. Skupaj z odgovornimi kadri posameznih služb je treba razpravljati o rezultatih in vnesti morebitne spremembe oziroma dopolnitve.

7. Določiti je treba čas prehoda posameznega problema na sistem za avtomatsko obdelavo podatkov.

5. Nadzorovati izpolnjevanje postavljenih nalog.

Nalog je izredno veliko. Kolektiv se je zavestno odločil, da bo sistem za avtomatsko obdelavo podatkov vključil v svoje poslovanje. Od strokovnih kadrov in kadrov, ki izključno delajo ob pripravah, pa je odvisno, ali bodo v začetku in kasneje bolj ali manj uspešni. Ne bo dovolj, če bomo začeli obdelovati le en del naštetih področij. Prizadevati si je treba, da bi jih čim več, da bi bil sistem čim bolj izkoriščen že v začetku, ker bomo le tako opravičili sredstva, ki jih bomo dali za računalnik.

J. Otoničar

Podpis pogodbe za IBM stroje

NOV SISTEM vodenja proizvodnje in naloge inštruktorjev

Nov sistem pri vodenju proizvodnje po sistemu DISPO ORGANIZACIJA, ki ga bomo začeli uvajati v naši tovarni že v januarju leta 1970, bo povzročil veliko sprememb tudi v delu inštruktorjev in delavcev.

V sedanjem sistemu vodenja proizvodnje je bil inštruktor ob-

remenjen z različnimi opravili in je le manjši del svojega delovnega časa lahko porabil za to, da je pokazal delavcu, kako naj dela, da bo naredil več, bolj kvaliteto in s čim manjšim trudom.

Nov sistem vodenja proizvodnje bo bistveno skrčil delovne na-

loge inštruktorja, tako da bo imel predvsem tele glavne naloge:

— poučevanje delavca na delovnem mestu,

— nadzorovanje kvalitete dela in varnosti pri delu,

— nadzoroval bo, če delavci pri poročanju centrali o opravljenem delu sporočajo pravilne podatke

— število izdelanih elementov, število slabo izdelanih elementov in zakaj so elementi slabo izdelani,

— centrali bo sporočal, koliko delavcev je na delu,

— odgovarjal bo za red in delovno disciplino v oddelku in ob kršenju delovne discipline bo krivca javil centrali,

— po odobrenju centrale bo opravljal formalnosti glede dopustov,

— če delavec ne bo mogel javiti centrali podatkov, bo to opravil inštruktor.

Nedvomno pa bo moral tudi v prihodnje inštruktor prispevati svoj delež za utrjevanje novega sistema pri vodenju in opravljanju tudi nekatere naloge, ki niso opisane.

Na osnovi naloga, ki ga bo posredovala centrala po radijskem oddajniku in sprejemniku, bo posebej za to določen transportni delavec (transporter) oskrbel določeno delovno mesto s potrebnim materialom, s šablonami, rezili, pripomočki in drugim. Delovno mesto bo tako oskrbljeno že prej, preden bo na tem delovnem mestu delavec izdelal zadnji kos iz prejšnjega delovnega naloga.

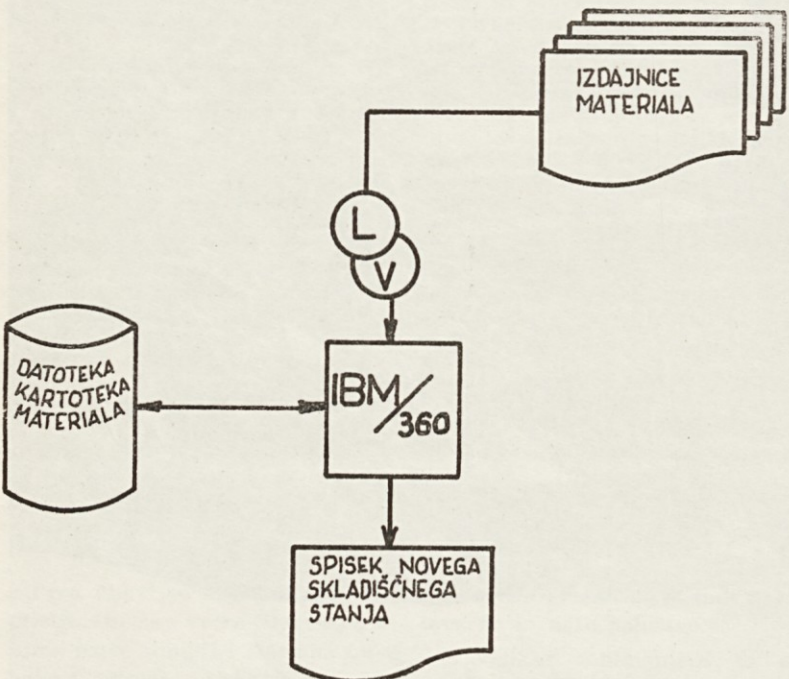
Ko bo delavec opravil delovno operacijo na zadnjem elementu prejšnjega naloga, bo iz svoje celice sporočil centrali, da je omenjeno delo končal, koliko kosov je izdelal, koliko izdelanih kosov je dobrih in koliko slabih ter koliko slabo izdelanih oziroma poškodovanih kosov je po njegovi krivdi. Centrala bo ta sporočila registrirala in dala delavcu po zvezi s celico novo nalogo. Poslala ga bo na tisto delovno mesto, za katero je transportni delavec že prej oskrbel vse potrebno.

Začetek in konec dela pri posameznih delih, ki jih bo delavec sporočil centrali in za katera bo dobil nalogo od nje, bosta v centrali registrirana, prav tako pa tudi število dobro in slabo izdelanih kosov. Te podatke bodo uporabili za obračun delavčevega zasluga. Vendar bodo obračunali samo dobro izdelane kose in tiste, ki niso bili poškodovani po delavčevi krivdi. To pomeni, da bo treba odslej pri delu posvetiti večjo pozornost kvaliteti dela.

Morda se zdi na prvi pogled ta sistem nepriljubljen, vendar ni tako. Z uvedbo tega sistema bo večji red v proizvodnji, boljše usklajevanje dela ter dobra in pravočasna oskrba delovnega mesta z vsem potrebnim.

S tako utečeno proizvodnjo bo mogoče doseči še večjo produktivnost in boljše delovne uspehe.

T. BAVDEK

— vsa gibanja zaposlenih (nadopredovanja, preselitve, premestitve),

— vse druge spremembe.

5. Finančno področje:

— vodenje saldantov z opominjanji,

— sestava bruto bilanc,

— sestava periodičnih obračunov,

— sestava zaključnih računov.

Naštetih je le nekaj problemov s posameznih področij, ki se jih, glede na dosežane analize poslovanja, izplača obdelovati. Splošno načelo pa je, da je s tem sistemom moč racionalno obdelovati tiste probleme, katerih podatki se množično pojavljajo.

Za pripravo naštetih problemov za obdelavo na mehanografskih strojih, na računalniku, pa je treba prej opraviti zlasti naslednja dela:

1. Organizacijska skupina bo morala skupaj s kadri, zaposlenimi na omenjenih področjih, dobiti mnenje in stališča, katere informacije bodo rabili za njihove poslovne odločitve, kdaj bodo

8. Izvršiti je treba vso potrebno instruktazo za izpolnjevanje osnovne dokumentacije.

9. Začeti je treba obdelovati posamezne probleme na sistemu in dajati potrebne informacije.

Po opisanem postopku bomo obravnavali vsak posamezni problem področja.

Preden se bo začelo z obdelavo, pa je treba izdelati sistem šifriranja, ki se bistveno loči od dosedanjih »pestrih«: sistemov, ki so v rabi.

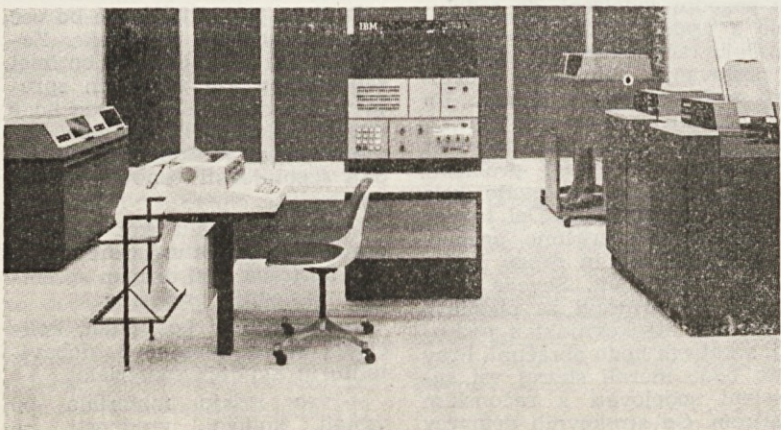
Neposredne naloge organizacijske skupine pa so:

1. Zagotoviti ustrezne kadre, ki bodo delali izključno pri avtomatski obdelavi podatkov.

2. Določiti vrstni red, po katerem naj bi se problemi posameznih področij začeli obdelovati (verjetno se bo začela najprej obdelovati proizvodnja).

3. Izdelati podroben terminski plan za izpolnjevanje posameznih nalog.

4. Izpolniti postavljene naloge.

Pogled na del IBM aparatur

IBM elektronski računalnik – pod nujno

Živimo ob izredno naglem razvoju tehnike in proizvodnih dosežkov, zato ni čudno, če nam naše misli vedno bolj uhajajo na komaj naročeni elektronski računalnik IBM — model 360/25. Veliko pričakujemo od tega možganskega trupa in verjetno upravičeno mislimo, da nas ne bo razočaral. Če drugega ne, lahko pričakujemo vsaj to, da bo morala naša papirnata vojska korakati po natančno določenem strateškem načrtu. Čeprav dobro oborožena vojska še ni jamstvo za uspeh, že živimo v hrepenjenju, da nam IBM čimprej ponudi iz gore podatkov v roko tistega najboljšega — optimalnega. Morda nas bo začudilo, vendar so prav nabavni referenti med številnimi novoletnimi željami izbrali samo eno: naročimo si IBM »pod nujno«. Želja je zrasla na njihovem željniku, korenine pa pravijo, da so drugje. Poglejmo si nekatere:

— Poslovna enota je 17. decembra letos naročila nitrolak z dobavnim rokom 17. december tudi letos. 18. decembra je poslovna enota povečala naročilo s 1.000 na 3.000 kg. Med 17. in 18. decembrom zahteva poslovna enota odgovor po telexu, ali je proizvajalec blago že odposlal.

TAKO HITRE DOBAVE LAHKO PREŽGEJO TUDI ELEKTRONSKI SISTEM.

Na zalogi imamo že nekaj dni ogledala. Ko jih začnemo montirati, opazimo, da smo naročili prevelike dimenzije. Takoj zahtevamo korekturo naročila in naslednji dan novo dobavo ogledal.

IN GLEJTE! BREZ IBM JE OBRATNIK PO CELONOČNEM DELU PRIPELJAL ZJUTRAJ OGLEDALA OSEBNO V TOVARNO.

— Tovarna verig iz Lesc naredi enkrat na leto serijo določene dimenzije vijakov. Nabavna služba pa jih mora mesečno z dobavnim rokom deset dni dostavljati poslovnim enotam po nekaj sto kosov.

DELO ELEKTRONSKEGA RAČUNALNIKA SE KAR SAMO PONUJA. IZRAČUNATI BO MORAL, KAJ JE CENEJE: VEZAVA OBRATNIH SREDSTEV ALI DVANAJST TELEXOV Z OSTALIMI STROŠKI DOBAV.

— Tovarna v Zenici že pol leta ne dela. Je edina — po specializaciji jeklarn - U-profilov. Nabava jih mora dobaviti v roku deset dni.

RAZMISLITI BO POTREBNO, ČE BO MOGOČE NA IBM MONTIRATI AVTOMATSKO TELEFONSKO CENTRALO ZA RAZISKAVO TRŽIŠČA.

— Poslovna enota naroči za svojo proizvodnjo material X od zahtevnejšega podjetja iz Düsseldorfa. Rok dobave je osem dni. Med tem časom dobi nabavna služba tri urgence, ali je material že prispel.

IBM BO MORAL DELATI TUDI NA ZBLIŽEVANJU DEŽEL IN NA SPREMENBI JUGOSLOVANSKIH DEVIZNIH SISTEMOV.

— Poslovna enota sporoča po telefonu: hitro pošljite telex firmi XY za povečanje količine, kajti ugotovili smo, da je naročena količina premajhna...

IBM SICER NE BO MOGEL REŠEVATI UGANK, TODA TO UGANKO BI GOTOVO REŠIL ŽE PRED ZVONENJEM TELEFONA.

— Nabavna služba dobi naročilo za 20 enot olja Y. Dobava iz uvoza je realizirana pred rokom v količini 20 enot. Čez mesec dni dobi nabavni referent vprašanje: Kdaj boste dobavili celotno količino 20 kg olja Y?

PAZITE! IBM BO IMEL VRSTO SPOMINOV. KARTICE BODO ZAMENJALI DISKI. DA, DA, TUDI PRI IBM BO NAROD NAŠ DOKAZE HRANIL.

— Med prevozom je lepilo zmrznilo. Za sestavo reklamacijskega zapisnika smo porabili 14 dni. Uzance so dovoljevale reklamacijo v osmih dneh.

UPORABNOST RAČUNALNIKA JE V TEM PRIMERU IZKLJUČENA, KAJTI TUDI IBM NE BO ZNAL NAPISATI ZAPISNIKA.

— Poslovna enota je dobila 400 metrov tračnih žag. Tudi v tem primeru gre za reklamacijo, vendar z eno razliko: zapisnika kljub telefonskim stroškom tudi po štirih mesecih nabavni referent še ni dobil.

RAČUNALNIK BI LAHKO DO STAREGA DINARJA IZRAČUNAL. ZA KOLIKO JE POTREBNO ODGOVORNI OSEBI ZMANJŠATI OSEBNI DOHODEK.

— Nabavljaj hiti po vzorce v tovarno. Čaka eno uro, končno ugotovi, da bodo vzorci končni v dveh dneh.

IN VZORCI SO BILI V DVEH DNEH ZARES KONČANI. REKLI BOSTE, KAKŠNO ZVEZO IMA IBM Z VZORCI?! NIKAKRŠNE! SAMO OPOZORITI SMO HOTELI, DA »FARBANJA« NE BO PRENESEL.

Šment, pa imajo nabavni referenti res prav. Pa naročimo še IBM »pod nujno«!

REKLAMA - pogoj za prodajo

V našem gospodarskem sistemu dobiva ekonomska propaganda vse bolj pomembno vlogo. Vsak dan beremo časopise, poslušamo radio, gledamo televizijo in ne hote opazamo, da je vedno več reklame. Namenjena je potrošniku, kupcu najrazličnejših izdelkov.

Uspeh reklame ni odvisen samo od učinkovite izvedbe, temveč tudi od sredstev, ki jih uporabljamo pri reklamiranju. Zato je zelo pomembno, katera sredstva bomo največ uporabljali.

Znano je, da je Brest porabil v letu 1969 sorazmerno precej sredstev za reklamo. Plan teh sredstev je za leto 1970 še višji. Uspehi reklame z najrazličnejšimi reklamnimi sredstvi so več kot očitni. Številna pisma in obiski kupcev to samo potrjujejo. Namen reklame je predvsem seznaniti ter sproti obveščati potrošnike o izdelkih in proizvodnem programu. To tudi prispeva k splošni rasti kulturne ravni in smisla za estetiko.

Kdor je bil pretekli mesec v Ljubljani, je kaj lahko opazil nad streho poleg glavne pošte nasproti Name veliko svetlobno reklamo rdeče barve z napisom »BREST POHIŠTVO«. Reklama je vidna že od kavarne Evrope in od Drame z druge strani. Reklamni napis pride najbolj do izraza v večernih urah, še posebno za obiskovalce največje ljubljanske trgovske hiše Nama, ki je vedno polna domačih, vedno bolj pa tudi tujih kupcev, predvsem Italijanov in Avstrijcev. Dolgo smo

iskali najbolj primeren prostor in končno smo ga našli. Reklama je na najbolj prometni Titovi cesti.

V kratkem bo vidno nad športno dvorano Tivoli, na televizijskem stolpu zablestel nov napis »BREST POHIŠTVO«. Ta bo viden skoraj po vsem mestu. Sredstva za takšne reklame se bodo nedvomno hitro obrestovala. Ljubljana je eno izmed največjih potrošnih središč našega pohištva v Jugoslaviji. Mesto ne neprestano širi. V njem gradijo številna nova moderna stanovanja in zakaj jih ne bi opremili z našim modernim pohištvom? Kupce moramo s tem seznaniti.

Izdelani so panoji, ki bodo kmalu postavljeni v Planini, na obeh straneh glavne ceste, preden se odcepi cesta za Cerknico. Ti panoji so več kot potrebni. Številni turisti, domači in tuji, se vsak dan vozijo po najbolj prometni cesti Ljubljana—Postojna. Slišali so za podjetje Brest v Cerknici. Mnogi od njih niti ne vedo, da se peljejo mimo Cerknice, kjer bi si lahko vsaj ogledali najmodernejšo pohištvo. Kdor ne kupi takoj, bo kupil »jutri«, ko bo imel stanovanje ali bo imel dovolj denarja.

V prihodnjem letu bomo imeli svojo trgovino, zato moramo pritegniti v Cerknico čimveč kupcev. Ni treba, da kupijo ravno v Cerknici. Naše izdelke lahko dobijo v vseh večjih jugoslovanskih središčih. Kupce želimo seznaniti predvsem z možnostjo nakupa, jim svetovati, da bi laže in čimbolje opremili svoja stanovanja.

Nova vrednost marke in mednarodni kredit

Gospodarska aktivnost v Evropi, ki je sledila mrtvili v letu 1967, je začela naraščati zlasti v drugi polovici leta 1968 in dosegla svoj vrh letos. Politični pretresi v Evropi in neprestano naraščanje vojaških izdatkov v ZDA, ki so posledica vojne v Vietnamu, so v temeljih pretresli mednarodni monetarni sistem. Spremembe v odnosih funta in franka do nosilca mednarodnega monetarnega sistema — dolarja, pri nespremenjeni vrednosti zahodnonemške marke, so povzročile odtok zlatih rezerv, ki so podlaga tem valutam. Pri tem pa je realna vrednost marke neprestano naraščala. Zahodna Nemčija, neobremenjena z vojaškimi izdatki, stavkami in podobnim je s svojo proizvodno eksplozijo ogrozila monetarni sistem. To strahovito naraščanje je prestrašilo tudi Nemce same. Ob pritisku zaveznikov in zaradi hiperprodukcije je morala vlada sprejeti sklep o uvedbi izvoznega davka v višini 4%. Omenjena dajatev pa se v praksi ni pokazala za učinkovito. Nemški proizvajalci so to breme prevzeli na kupca. Po dražitev njihovih proizvodov za omenjeni odstotek pa še vedno ni bila tolikšna, da bi postali s tem nekonkurenčni. Tako je bilo vprašanje o revalvaciji slišati vedno pogosteje in glasneje. Ker so bili zahodni Nemci pred volitvami, so tem ukrepom, ki je po eni strani prizadel industrijo, počakali. Vendar je kljub temu sledila tako imenovana tiha revalvacija. Vred-

nost marke se je oblikovala po pogojih trga in je naraščala. Po volitvah v septembru pa je sledila uradna revalvacija, ki je povečala vrednost marke do dolarja za 9,28%.

Ob tem ukrepu so bili prizadeti kupci izdelkov nemške industrije. Pri letošnji modernizaciji strojnega parka smo več kot 80% opreme dobavili z zahodnonemškega tržišča. Od tega nam je približno 60% »zadela« revalvacija. Problem je še bolj izrazit predvsem pri kreditu, ki nam ga je dala Mednarodna banka za razvoj.

Ves uvoz strojev je bil prijavljen pri Jugoslovanski investicijski banki v času, ko je imela marka prejšnjo vrednost. Dejanski uvoz pa se je zaradi kasnitve dobavnih rokov zavlekel v čas, ko se je cena marke tržno oblikovala oziroma čas, ko je že bila uradno revalvirana. Ker imamo pri Mednarodni banki dolarski kredit, se je njegova vrednost zmanjšala za odstotek revalvacije za tisti del opreme, ki še ni bila uvožena. To pomeni, da bomo morali plačati del naše opreme dražje kot je bilo dogovorjeno z dobaviteljem, ne da bi se spremenili dobavni pogoji. Razlika na račun revalvacije znaša približno 550 tisoč din. Poleg tega se ustrezno povečajo tudi carinski in ostali stroški, ki temeljijo na dinarski protivrednosti opreme. Določila pogodbe med nami in predstavnikom Mednarodne banke namreč

OBISK sovjetskih strokovnjakov na BRESTU v Cerknici

Sredi meseca decembra je obiskala naše podjetje skupina petintridesetih strokovnjakov lesne stroke iz Leningrada. Obisk na Brestu sodi v njihov program strokovno turistične ekskurzije po Jugoslaviji. Ogledali so si proizvodni proces v Tovarni pohištva Cerknica. Na priložnostnem sprejemu so se s predstavniki Bresta pogovarjali o delu in problematiki podjetja.

Sovjetski inženirji in tehniki so se pripeljali v Cerknico z avtobusom General-turista iz Beograda. Sneg v Sloveniji je bil zanje precejšnje presenečenje, saj so se poslovlili od povsem kopnega Leningrada. Pred ogledom tovarne so predstavniki podjetja obiskovalcem na kratko povedali o nastanku in razvoju podjetja, ogled pa je sledil tehnološkemu zaporedju s pričetkom v oddelku krojenja in sestave furnirja. Tu so sovjetske strokovnjake navdušile nekatere najnovejše naprave oziroma stroji za spajanje furnirja, pa tudi ureditev valjčnih prog med posameznimi stroji. Potem so zatekli instruktažo delavcev pri novi stikalnici ob poskusnem obratovanju. Pozorno so si ogledovali postavitev skupine formatiziranja in brušenja. Zanimala jih je priprava rezil, priprava klejev, postopek lepljenja, odpadki in udeležba čela in materiala v naših izdelkih. Vidno so bili prese-

nečeni ob vstopu v novo lakirnico, pri čemer so nas zasipali s kopico strokovnih vprašanj s področja površinske obdelave. Sami so priznali, da je fina obdelava lesa izredno dovršena in da je pred sovjetsko proizvodnjo.

V montaži so nas takoj vprašali za gotove izdelke. Nejeverno so poslušali pojasnilo, da praktično celotno proizvodnjo embalarimo v popolnoma demontažnem stanju.

Po ogledu tovarne je bil v mali sejni dvorani krajši sprejem, ki je minil v povpraševanju o pro-

izvodni problematiki. Sovjetske goste so zlasti zanimali embalaranje, prodaja, zaposlitev, osebni dohodki, perspektive... Zaradi različnosti gospodarskih sistemov niso mogli prav doumeti, da svoje izdelke sami projektiramo, si določamo poslovno politiko in da sami iščemo tržišče.

Ob zahvali za sprejem in ogled je vodja skupine povabil predstavnike podjetja v Leningrad, izročil pa je tudi simbolična spominska darila: lesorez (Leningrad), katalog njihovih izdelkov ter zbirko reprodukcij leningraskih umetnikov. Dobra volja je ob zdravicah vidno rasla. Kar težko so se poslovili od nas. Pot jih je vodila naprej proti Opatiji. F. Sterle

Počasnost zvezne administracije

V Brestu so se v začetku decembra zbrali predstavniki Zveznega sekretariata za finance, sekretariata za gospodarstvo, uprave carin, zvezne gospodarske zbornice in našega združenja.

Namen sestanka je bil ugotoviti specifičnost strojev za lesno industrijo, to je, tiste stroje, za katere naj bi v prihodnje veljala pri uvozu znižana stopnja carine. Ta sestanek je bil praktično del poti od aprilskega sklepa v zvezni skupščini do danes, ko praktično po osmih mesecih še nimamo sklepa, na osnovi katerega bi mogli uveljaviti razlike med že plačano carino pri uvozu strojev in carino, ki bo znižana po sklepu zveznega sekretariata o pomoči lesni industriji.

Nič koliko sestankov v Ljubljani in Beogradu, množica pismenih utemeljitev in urgenc je bilo skozi vse to obdobje, vendar se stvar le počasi premika. V čem je bistvo problema? Naši carinski predpisi ne temeljijo na načelu carinjenja po podjetjih, to je po koristnikih uvoženih naprav,

temveč po vrstah naprav. To pa je povzročilo zaplet, da so iz opreme, ki jo uporablja lesna industrija, izločili vse naprave, ki jih lahko uporablja tudi druga industrija. Postavili so načelo specifičnosti strojev za lesno industrijo. Zaradi takega stališča bo lesna industrija dobila pomoč samo pri delu uvoženih naprav, ne pa pri vseh, ki jih mora iz tega ali drugega vzroka uvoziti.

V našem primeru je šlo predvsem za novi kotel in turbine v generatorji. Kotel, ki ga kurimo z lesnimi odpadki, bomo lahko uvozili po znižani carini, turbin in generatorja pa ne. Tako je ugotovila komisija.

Vzroki za tako odločitev so jasni. Z lesnimi odpadki kuri le lesna industrija, turbine in generator pa lahko uporabi vsaka. Ostali stroji, ki smo jih uvozili letos ali jih še bomo, pa bodo deležni znižane carinske stopnje.

Zakaj sem se odločil, da napišem ta članek?

Predvsem zato, da pokažem, kako počasne so rešitve, kadar lesna industrija lahko kaj dobi, hitre pa, kadar mora kaj dati. To staro resnico je ob aprilskem sklepu zvezne skupščine administrativno ponovno potrdila.

D. Trotovšek

ne določajo pokrivanja večjih stroškov zaradi spremembe paritete nacionalnih valut do dolarja.

Po informacijah, ki so dosegli, ve, trajajo pogovori o povečanju sredstev Mednarodnega kredita kot kompenzacije za nastalo situacijo. Realno je pričakovati, da pri tem ne moremo upati na uspeh in da bomo morali to razliko nadomestiti iz lastnih virov.

A. MARKOVIČ

Novo transportno sredstvo

V eni izmed prejšnjih števil Obzornika smo že pisali o možnostih za hitrejši in ekonomičnejši prevoz našega blaga v ZDA.

Po večkratnih razgovorih z našim izvoznikom, pa tudi s kupcem glasbenih omaric je prišlo do nakladanja prvega kontejnerja v TP Cerknico.

Ker nismo vedeli, kakšna je tehnika nakladanja, smo pač šele ob prvem poizkusu ugotovili, kaj bi bilo treba storiti, če bi takšen transport tudi v prihodnje uporabljali. Vsekakor moramo ugotoviti, da je takšen transport mnogo hitrejši kot klasični, saj smo

blago (400 kosov glasbenih omaric GO-699) naložili 27. novembra in je bilo v New Yorku že 9. decembra 1969.

Transport je sicer nekoliko dražji, vendar pri prevozu s temi sredstvi niso potrebne palete in celotno delo pri paletiziranju.

Ker dejanski obračun in rezultat razkladanja pri kupcu še ni znan, tudi še ni mogoče dokončno govoriti o prednostih in finančnih učinkih. Ko bodo ti podatki znani, bomo o njih še pisali.

J. MELE

Prvi prevoz pohištva s kontejnerjem

DOPISUJTE
V SVOJE
GLASILO,
BRESTOV
OBZORNIK!

Dve uri želja v Martinjaku

Vreme se je tako kislo držalo tisti večer, ko sem se namenil v Tovarno pohištva Martinjak, da nisem vedel, ali naj grem tja ali ne. Vendar, ker je bila dana beseda, da napišem sestavek o obisku v Martinjaku, več kot osebno razpoloženje, sem šel, vendar ne v tretjo izmeno, odločil sem se za drugo bolj proti koncu »šihata«. Rekel sem si — tisti v nočni izmeni bodo imeli prav gotovo za največji problem nočno delo in želje, da bi v 1970. letu to po možnosti odpadlo. Hotel sem zvedeti več drugih stvari in se o njih pogovoriti z ljudmi.

Temno kot v rogu je že bilo, ko sem prišel v Martinjak. Vrata, novo postavljen, me je malo čudno pogledal, mislil si je, ta podnevi ne pride, kaj le hoče ponoči. Brez zapletov sem se napotil v razkošno razsvetljeno poslopje tovarne. Že podnevi daje videz mogočnosti, ponoči je vtis še večji. Rekonstrukcija je dala Martinjaku tudi lep zunanji videz.

Najprej sem se dolgo zadržal v predmontaži. Gledal sem, kako so pripravljali in pregledovali lesene dele zvočnikov za izvoz v Ameriko. Mudi se jim, rok jih strašno tišči. Cel kup delavcev in kontrolorjev. Manufaktura, kakšna sodobna organizacija. Rekel sem si, že mora tako biti. Malce razočaran sem bil, ko sem gledal ta postopek v sicer sodobno urejenem prostoru in močni svečavi. Tovarna si prizadeva dobiti za te delovne operacije stroje, vendar ročno delo bo še in še.

Kot vsako stvar začeti na začetku, sem si tudi jaz začel prve razgovore v krojilnici, ki je na čelu tehnološkega postopka. Stane Hrblan je s silo pehal razrezane dele desk v Torwege, Silva Funda pa je naprej razrezane dele dajala na tri strani, na eno stojko polnila za fotelje, na drugo odpadke, ki še ni namenjen za neki drug izdelek, na tla pa metala odpadke, ki so nastali pri obžaganju prvih dveh kosov lesa. Oba sta skrbela, da bo čim več napravljena. Pa pravi Stane Hrblan: »Veste od tega kupa odpadkov ne dobimo nič plačano. Pa tako lepo zložen je. Saj bodo te odpadke porabili za drugo.« Hrblan ne razume, zakaj ni za to plačila, jaz tudi ne.

Ni čudno, da je izkoriščanje lesa pri tako destimulativnem nagrajevanju v Martinjaku problem št. 1. Proizvodni nalog je vse. »Norme in nagrajevanje za dobro gospodarjenje z lesom naj uredijo za 1970. leto, to je moja želja«, je dejal Stane Hrblan. Silva ima polno drugih želja — zdravje, ljubezen in poroko v 1970. letu! Vsi jima želimo tako.

Janez Urbas je eden starih delavcev v Martinjaku. Od 1933. leta že dela v tovarni. Odpravlja se v pokoj. Včasih je bil polnojarjeničar, pred petimi leti še pri čelilniku, sedaj dela na vrtaliki. Zadovoljen je, da dela v tako toplem, svetlem prostoru. Nikdar še ni bilo takih pogojev kot sedaj. »Delamo lahko brez sukniča«, pravi. Ker je star, mu dajo lažje, pa manj plačano delo. Lepa perspektiva, čeprav smo v

samoupravnih besedah že daleč naprej od samo take dobrote.

Tilka Modic je snažilka. Ropot in žvižganje strojev je ne moti, pravi, da se na to privadi, kot na budilko, ki ropota in kliče na delo. Poredno se je nasmejala, ko sem jo vprašal po želji za 1970. leto. »Več prostih sobot«, se je glasil odgovor, ki ni bil edini.

V bližini je bil France Mahne. Mlad je še in očala mu dobro pristojne. Pravi, da prebere več kot polovico sestavkov v Obzorniku. Posebno ga zanimajo primerjave z drugimi podjetji, kako stojimo znotraj podjetja, kakšne uspehe imamo na sejnih in podobno. Da bi bilo dosti dela v 1970. letu, je bila njegova edina želja. Marija Kočevar pa je ena tistih, ki preberejo včasih samo naslove, drugo pa puste mozem (kaj pa tiste, ki jih nimajo?) Nada Valenčič pa misli na hišo — dosti denarja v letu 1970 si želi. Z majhno krtačo za globin je umivala neke spoje in kot za stavo, ni hotela povedati še kaj. Dosti denarja in hišo ji želimo — kajne?

Jožeta Abrahamsberga že dolgo nisem videl. Bil je pri vojakih. Sedaj dela že štiri mesece. Je inštruktor v oddelku strojnega brušenja. Njegova največja želja bi bila, da bi nadomestili še nekatere druge stroje, ki zaradi starosti delajo slabo. Jože Kajtna, kontrolor kvalitete, pa pravi, da ga v Obzorniku najbolj zanimajo novi izdelki, zaposlovanje, pravi pa, da bi moralo biti malo tudi za zabavo.

Ko sem se premikal iz enote v enoto, sem videl na poti ogromne zaloge polizdelkov stola Sardan. Vse je pripravljeno, da začne z novim načinom dela. V to jih sili nova površinska proga. Delavci iz šablonske delavnice so hiteli pripravljati šablone, stiskalnice in podobno, dobro zavečajo se, kaj se pravi toliko povečati dnevni obseg. Sredi tega potovanja naletim na Marijo Gornik, ki prašna kot mlinarica brusi na dvigalki lesene dele bodočih foteljev. V tovarni dela že petnajst let. »Z vsem kar dobim, sem zadovoljna, pa tudi Obzornik preberem od A do Z in možu ga dam«, pravi in se prisrčno nasmeje.

Darinka Mohar je doma iz Loškega potoka. Stanuje v samskem domu. Bere knjige, poslušala radio, od revij ima najraje Anteno in Stop. Kadar je dalj časa prosta, gre domov. Tudi njej bi proste sobote v večjem številu še kako prav prišle. O drugih mladinskih zadevah je nisem vprašal, vem, da za to ne bo zamere.

Vedno bliže sem gotovim izdelkom. Pot do neobdelane deske je sicer kratka, koliko časa pa je potrebno, da pride do faze pred površinsko obdelavo, pa ve proizvodnja, ki ji še dosti manjka do proizvodnih prog in hitrejših tehnoloških rešitev. Kako velika razlika med tehnologijo masivnega in ploskovnega pohištva. Milka Godeša je doma iz Nove Gradiške. Le redka beseda je dala vedeti, da se je naučila slovenščine. Z žuljasto roko je stis-

kala hladno pištolo za brizganje lužila. Dan za dnem, dan za dnem s pištolo v roki. Okolje črno od lužila.

Ni prijetno okolje te črne kuhinje ob sodobnem sušilnem kanalu. Pa to le mimogrede. Na vprašanje, kaj najraje bere v Obzorniku, je povedala, da o Martinjaku, posebno pa se veseli, kadar so objavljene fotografije iz Martinjaka. Želi, da bi bilo dosti dela in če bo to, bo vsega. Na vprašanje, če je zadovoljna, je odgovorila, da je presrečna, »saj imam družino«, je dejala. O več prostih sobotah so govorile tudi Vera Rok, Fani Malnar, Pavla Košmrl in Fanči Rožanc, da bodo ta večer potegnile še v tretjo izmeno. Mudi se, ladja čaka, trak priganja. Neverjetno, česa trak ne zmore. Jezijo se na skupinsko normo in na preveliko razliko med njihovo četrto in deveto, ki jo imajo delavke v nitirnici. Tudi njih prisiljuje trak. Vendar so

vseeno dobre volje. Veliko pričakujejo od novega 1970. leta: dosti dela in denarja.

Ivana Žnidaršič je kontrolor v oddelku, kjer sem se ustavil najprej. Pravi, da je že devetnajst let v »tvrdki«, da imajo sedaj res lepo tovarna, da pa najbolj manjka prostih sobot, najmanj toliko kot v Cerknici. To pa je tudi največja želja.

Zakaj ni križank, je zanimalo Slavko Montančič, sicer pa še pol Obzornika ne prebere. Res to pa ni lepo od take mladinke. Še slabše se odreže Marica Mahne: ta pravi, da prebere samo naslove. Gospodinji mora doma, le malo ali skoraj nič prostega časa ji ne ostane. Pa še vseeno si želi tudi v 1970. letu veliko dela.

Tu je oddelk montaže in embalaže. Dve skupini delata. Ena spenja okraske na plošče zvočnikov, druga skupina pa vpenja spiralne vzmeti v okvirje zof. Polno praznega prostora. Človek dobi vtis, da se pripravljajo na nov naval proizvodnje. Čudno, da je izgotovitev izdelkov razbita na dneve v mesecu, povečini pa se

vsi zdrenjajo na kraju meseca. No upajmo, da bo tudi tu trak odigral svojo vlogo.

Veliko sem jih obiskal, upam, da nisem nikogar izpustil in da sem vse pošteno zapisal.

Prepričan sem bil, da bom zvedel več različnih želja za novo 1970. leto. Pa kaj bi vse razkrivali Obzorniku. Prav je tako — kakšne želje pa res ostanejo zase.

Nekaj pa je ta obisk res pokazal. Poglejmo samo, kako slabo se bere Brestov Obzornik. Dvomim, da je v drugih enotah boljše. Ali to pomeni, da bo treba v Obzornik tudi več nestrokovnega branja in več zabavnih sestavkov? Tudi vprašanje več prostih sobot je zelo aktualno. Aktualnih pa je tudi več stvari iz nagrajevanja in skrajni čas je, da se bolj od blizu pogleda to nagrajevanje, tako skrbno sicer negovano v poslovnih enotah. Eno je jasno. Ljudje so željni dela, saj vedo da delo prinaša dobrobit, mi pa želimo še več, in dokler bomo to želeli, se ni bati za uspehe BRESTA.

D. Trotovšek

Nova površinska obdelava

V proizvodnji pohištva postaja površinska obdelava iz dneva v dan pomembnejša. V zadnjih nekaj letih so se zahteve tržišča bistveno spremenile, saj so nekdanji povpraševali le po pohištvu, obdelanem na visoki sijaj; le izvoz je zahteval pohištvo v mat izvedbi. Novim zahtevam so se morali prilagoditi tudi proizvajalci površinskih materialov in pohištva. Uvajati so začeli nove postopke,

šilnega kanala. Da pa bi te težave odpravili, bi se morali še tesneje povezati s proizvajalci lakov, doma pa organizirati delo tako, da bo trak čimboljše izkoriščen. To mora biti naša osnovna naloga.

VPRAŠANJE:

V oktobru je stekla proizvodnja po novem traku površinske obdelave. Povejte, prosim, za koliko odstotkov se je po vašem mnenju povečala kapaciteta površinske

vsod, kjer pričnejo uvajati delo po novem postopku. Vendar pa bi bilo po moji oceni sedanje povečanje za okrog 25%. To je približna ocena, vendar sem prepričan, da nam bosta natančen izračun in še boljša organizacija dela čez čas pokazala precej boljši izkoristek.

Kar zadeva kvaliteto elementov, ki prihajajo iz kanala, bi lahko rekel le to, da so zelo kvalitetni. Vendar pa ne morem reči, da so ti elementi tako kvalitetni tudi ko pridejo v montažo. Vzrokov za to je več. Naj jih naštejemo samo nekaj: premajhna pazljivost pri zlaganju elementov, prenehak lak, premalo skrbna manipulacija elementov.

VPRAŠANJE:

Novo delo in nov postopek pogosto zahtevata spremembo normativov materiala in časa. Povejte nam, na kakšne težave ste naleteli pri tem in kakšne materiale sedaj uporabljate?

ODGOVOR:

Že prej ko je bil kanal montiran, smo se povezali z različnimi proizvajalci lakov, da so nam na osnovi načrtov pripravili ustrezne lake, ki morajo biti prilagojeni sušilnim kanalom. Mislim na lake, ki se morajo pod vplivom temperature čim hitreje posušiti. V tem času mora biti lak toliko suh, da ga je mogoče brusiti na brusilnem stroju. Ravno ta zahteva pa povzroča proizvajalcem največje preglavice. Sedaj uporabljamo pretežno nitrolake, v manjših količinah pa tudi poliestrske, bele in kislinske lake predvsem od domačih proizvajalcev laka.

Ivan Hribar v pogovoru z Alojzom Otoničarjem

ki so poenostavili obdelavo površin, saj iz prakse vemo, da prav površinska obdelava, predvsem pa čas sušenja materialov, vzame največ proizvodnega časa.

Glede na vse to je bila tudi v Tovarni pohištva Cerknica čedalje bolj čutili potrebo po modernizaciji tehnološkega postopka pri površinski obdelavi. Postopek je bilo treba modernizirati in zato so se odločili, da bo ves postopek, z dobavo naprav, izdelala firma HACKEMACK. V začetku oktobra so monterji te firme že dokončali trak, ki je resnična novost v površinski obdelavi pri nas. Od takrat sta pretekla več kot dva meseca, zato nas je zanimalo, kako teče delo na tem traku, saj vemo, da so pri vsaki novosti določene začetne težave. Na nekaj vprašanj nam je odgovoril tehnolog obdelave ploskovnih elementov tovariš Alojz Otoničar, ki že od vsega začetka proučuje in organizira postopek dela na traku.

VPRAŠANJE:

Najprej nas zanimajo težave, ki jih imate pri svojem delu. Naštejte te težave in povejte, čemu bi po vašem mnenju morali posvečati posebno pozornost, da bi bilo teh težav čim manj!

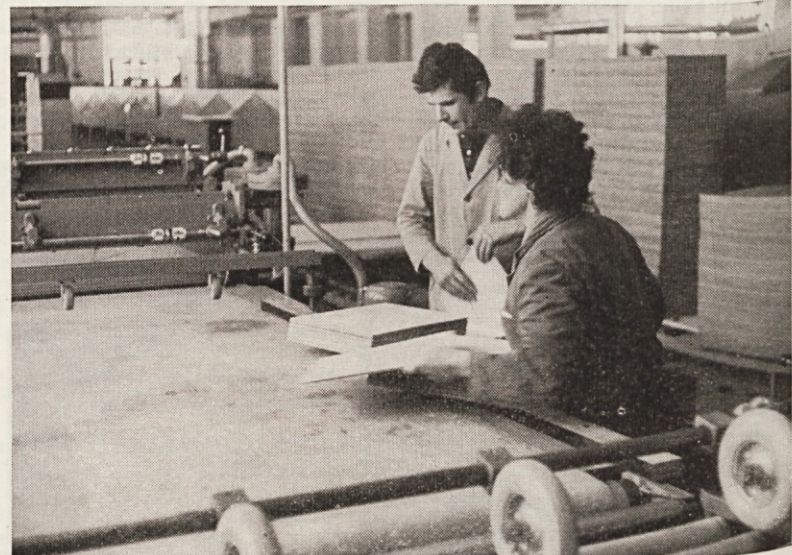
ODGOVOR:

Največ težav nam v sedanjem začetnem obdobju povzročajo izbira površinskih materialov, ki morajo biti prilagojeni traku predvsem glede na čas sušenja, izdelava natančnih normativov časa ter čimboljše izkoriščanje su-

obdelave? Ali ste zadovoljni s kvaliteto elementov, ki prihajajo s tega traku?

ODGOVOR:

Na prvi del vprašanja bi težko odgovoril, za koliko odstotkov se

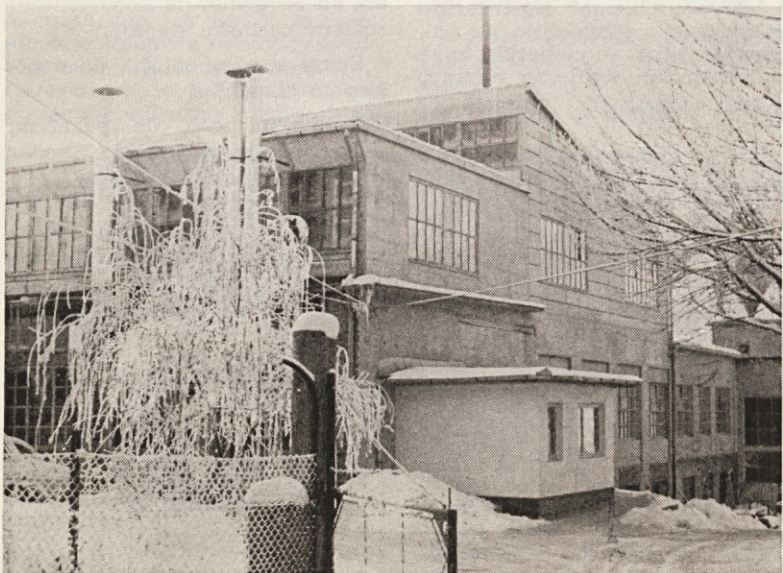

Inštruktor daje navodila delavki

VPRAŠANJE:

Delo traka za površinsko obdelavo zahteva tudi prilagoditev asortimenta in površinske obdelave. Kakšen izdelek in kakšna po-

Konec na 6. strani

Tovarna pohištva Martinjak te dni

Ruminacija

(O STROKOVNIH ČLANKIH)

Dragi sodelavci! Priznajmo, da smo reve betežne, ki le redko pokukamo čez plot učenosti. Siromaki, ki komaj vidimo do lune, ko drugi že skačejo po njej.

Da bi se to obupno stanje vsaj delno spremenilo, sem zaprosil uredniški odbor, da mi tudi v vselem delu novoletne številke dovoli objaviti strokovni članek. Tokrat govorim o idejni usmerjenosti. Ker boste članek sami prebrali, o njegovi vsebini ne bom izgubljal besed. Pisan je pa tako ali tako v poljudno znanstveni obliki, kot skoraj vsi strokovni članki naših dopisnikov. In tako je prav! Vsakdo naj razume, kar hoče pisec povedati.

Prepričan sem, da ultra oportunistična mentaliteta z maksimalno spontanostjo fiktivno tolerira mala fide vse konkretne uzance, katerih gro dubioznih efikasnosti ne more objektivno afirmirati ali impresivno prezentirati.

Zaradi svoje inklinacije v konfuznost, da ne rečemo v anarhijo ali celo kaos, išče z averzijo regresa, ker ji asociacija tuje idejnosti in domače ležernosti impetuzno insinuirata imaginarne grundiacije vitalnih diskusij. Pri tem pa v svoji konservativnosti zaide v ekstremne deviacije in z nelogičnimi frazami frekventno aplicira rezultate svoje gneseologije v naš markantno realistični in mobilni milje.

Tako, članek ste prebrali. Mar nimam prav? Članek je sicer malo zgoščen, vendar je bistvo trditve lepo zajeto. Prepričan sem, da boste ob koncu vzkliknili: o, sancta simplicitas, zdaj je po tebi!

— Prosim, ali bi me vzeli za sodelavca k Brestovemu obzorniku?
— Bi, samo obriti se morate prej.

Napetki za nekatere turiste

S stalnejšo ojezeritvijo fenomenalnega Cerkniskega jezera bomo na stečaj odprli sveta svetovnemu turizmu. Najboljši klimatski, zgodovinski, športni in ostali naj... pogoji bodo privabili še in še turistov z zadnjega koščka zemeljske oble. Hiter razvoj tehnike in tehnologije ter seksualna revolucija bosta omogočila in zahtevala, da turistični delavci namenijo del našega jezera tudi za nagee. Toda nudisti pozor! Predvsem vam smo namenili naslednje Valvasorjeve zapiske:

JAMI NARTE IN PIJAVICE IN ČUDEN ZBOR PIJAVK
(Po Ruplovi izdaji Valvasorjevega berila)

Cerkniško jezero ima še dve jami, Narte in Pijavice, ki pa nikoli ne usahneta niti se posušita, temveč ostaneta močvirnata kakor ilovnata luža. V njih se redijo ribe in imajo tu, kakor pravijo, svoj zarod, oziroma se drste; zato ne sme nihče tu loviti, čeprav je vse polno rib.

Poleg rib pa živi tu neverjetna množina pijavk. Če kdo sem stopi, se mu takoj obesijo na noge. Čudno je, da pridejo v gručah k človeku, če jim zakliče določene besede. O tem mi je prvič poročal star ribič, Jernej Roženta, vendar mu nisem verjel, dokler se na lastne oči nisem popolnoma prepričal. Dejal je, da se pijavke naberejo okoli človeka, če jim zakliče te besede: »Pij mene, pijavka! Pij mene, pijavka!« In da bi mi to očitno pokazal, je šel

sam tja in na pravkar povedani način zaklical oziroma zapel besede: »Pij mene, pijavka!« Z začudenjem sem videl, kako so se pijavke znetle k njemu. Če pa ni pel, se jih je prav malo približalo. In to se je vpričo mene zgodilo 1. oktobra 1685. Tale dogodek se mi dozdeva kakor tisto čudno petje, s katerim privablja jo po pričevanju p. Gašperja Schotta ribiči v Sredozemskem morju posebno vrsto rib.

Kadar love ljudje blizu te jame ali kje drugje v jezeru, pa se jim pijavka vsesa v kožo, jo morajo brž odstraniti z roko, če ne, se tako trdno prime in prisesa, da, pripečati na človeka, da je ne more odtrgati ne odstraniti, razen njem, ki ga človeško telo samo destilira in ki ga spravljamo v posteljno posodo, in sicer z lepo toplim, kakor teče iz svojega živega destilacijskega klobuka; v tem primeru vse takoj odpadejo. To sem videl 24. avgusta 1685. leta. Pijavka se je nedaleč od jame Vodonosa obesila golonagi ženski med noge, pa je ni bilo mogoče odstraniti, dokler je ni mož, ki je bil tudi nag (ne bodi grdo povedano), poscal...

S tem člankom želimo prispevati k razcvetu turizma svoj delež. Predvsem opozarjamo nudiste na nevšečne pijavke, ki se jih bodo pa zlahka znebili s posebnimi organi po zgoraj opisanem postopku.

MALI OGLASI

IŠČEMO

Iščemo dobrega zidarskega mojstra — lahko je tudi šušmar — za popravilo stavbe občinske skupščine v Cerknici.

Cenjene ponudbe pošljite pod šifro: »Balkon na tajnikovem avtu.«

ZAMENJAMO

Zamenjamo zadnja dva aktivna kegljača za štiri avtomatske postavljaje kegljev.

Ponudbe pošljite pod šifro: »Tihožitje.«

ČESTITAMO

Čestitamo dragemu rojaku in poslovnemu prijatelju za novo leto in mu želimo tako dolgo življenje kot so dolge prekoračitve gradbenih rokov našega gradbenega podjetja. Investitorji

— Francelj, ali greš na severni tečaj ali pa se ti je zmešalo?
— Ne eno, ne drugo! V Brestovo menzo grem na kosilo.

Sanjske bukve

Blagor ljudem, ki se jim sanja! Tisti, ki smo ob ta produkt nekontroliranega dela človeške pameti, smo v marsičem prikrajšani.

Vzemimo samo primer, ko sanjaš, da si zapeljal s samokolnico v čežano. Mučiš se in mučiš, pot te obliva. Poizkušaš naprej, pa nazaj in v levo ter v desno. Pa nič! Brez uspeha. Tedaj se prebudiš in si ves vesel, da so bile vse skupaj le sanje in neresnica, kot nelikvidnost v gospodarstvu.

Ali pa: sanjaš, da si zadel na športni stavi — sto milijonov, lep denar, ni kaj. Greš v službo, kot običajno, le kake pol ure ali uro kasneje. Šef te začudeno pogleda. Ti pa se mirno obrneš, pogledaš okrog sebe in rečeš: »Kje pa so nova vrata?«

Šef vpraša: »Kakšna nova vrata? Tu ni nobenih novih vrat.«

Pa mu lepo pojasniš: »Sem mislil, ko gledate kot tele v nova vrata.«

In ker si milosten še pristaviš: »Potem je gotovo tu kaka rdeča ruta,« s tem si hotel šefa izveliči iz zagate. On pa nespametno, namesto da bi molčal:

»Zakaj rdeča ruta?«

Ni lepo molčati, če te kdo kaj vpraša, posebno še, če je to tvoj šef. Zato mu rečeš: »Tako sem mislil, ko tako zabodeno gledate in pihate, kot bik, ko vidi rdečo ruto!«

Saj pravim, te božanske sanje!

No, priznati moram, da obstaja določena prednost tudi za tiste, ki ne sanjajo. Poznam na primer nekoga, ki se mu še sanja ne, kako je neumen. Tako mož lepo napreduje, verjetno se tudi tistim okrog njega bolj malo sanja — ali pa preveč spijo.

Naj bo kakorkoli. Naši bodoči elektronski možgani so izbrali za tiste srečneže, ki se jim veliko sanja, nekaj poglavitnih tipov — vrst sanj in vam bomo pojasnili njihov pomen. Tako vam ne bo treba hoditi k ciganki, niti obračati kavinih skodelic.

Pa začnimo:

ALKOHOL, piti ga v veliki količini:
— spet bo sindikalni občni zbor.

BREST (drevo), z veje na vejo skakati:
— pričakujete novo delovno mesto.

CERKNICA, videti novo kinodvorano:
— imate privide, takoj k psihiatru!

ČUDEŽ, opazovati ga:
— na seji delavskega sveta boste glasovali proti predlogu.

DOPUST, dobiti ga:
— na športni stavi vas čaka sreča.

ETER, kričati vanj:
— glejte pod IGLA!

FIGA, pod njo ležati:
— vložite prošnjo za višji osebni dohodek.

GLISTA, videti jo v kozarcu vode:
— plačevali boste prispevek za novi vodovod.

HARMONIKA, raztegovati jo:
— pojasnjevali boste določbe pravilnika o delitvi dohodka.

IGLA, iskati jo v kupu slame:
— glejte pod OTROBI!

JULIJ, plavati ta mesec v Cerkniškem jezeru:
— očistite posteljo, ker je pomočena.

KOZEL, ustreliti ga:
— pripravite se na službeno potovanje.

LIKALNIK, videti ga:
— šef vas bo poklical na razgovor.

MARMELADA, po njej hoditi:
— ne hodite po naših cestah!

NAGEC, videti ga:
— ogledali si boste občinski proračun.

OTROBI, vezati jih:
— napredovali boste, prijatelji pa vas bodo zapustili.

PUŠKA, ustreliti z njo:
— to ne pomeni ničesar, ker se takrat prebudite.

RACA, uloviti jo:
— napisali boste članek za časopis.

STRELA, udarila je v bližini:
— v kratkem se boste peljali z audijem LJ 857-13.

ŠČUKE, loviti jih v Cerkniškem jezeru:
— v Brestovi menzi boste jedli morske ribe.

TOMBOLO zadeti:
— na Brestu boste pohvaljeni.

UDARITI koga:
— na Brestu boste prejeli stanovanjski kredit.

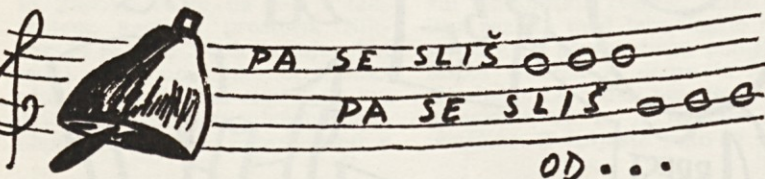
VRHOVI GORA, po njih plezati:
— zvišali vam bodo normo.

ZIBELKA, v njej ležati:
— dobro prijateljstvo s šefom.

ŽIVINO videti:
— silvestrovali boste v isti družbi kot lani.

Novoletni obzornik sestavili: Danilo MLINAR, Zdravko ZABUKOVEC, Dušan TROTOVŠEK, Franc MELE in Vojko HARMEL. Karikature: Božo KOS in Zdravko ZABUKOVEC. Tehnična izvedba: Jože KOVŠCA in Franc STERLE. Tisk Železniška tiskarna v Ljubljani

TOVARNE LESNIH IZDELKOV STARI TRG

Včasih je lušno b'lo, zdaj pa ni več tako...

TOVARNE POHIŠTVA MARTINJAK

Kaj boš rev'ca ti jokala, nis' bogata, nisi mala...

TOVARNE POHIŠTVA CERKNICA

Glej, glej kak' mimo gre, še ne pogleda me, bogato dekle...

BAZENSKE ŽAGE CERKNICA

Adijo, pa zdrava ostani, podaj mi še enkrat roko...

SKUPNIH STROKOVNIH SLUŽB

Prva mi jesti da, druga mi piti da, tretja je ljubica moj'ga srca...

DELAJSKE RESTAVRACIJE

Še kik'lco prodala bom, za sladko vince dala bom...

TOVARNE IVERNII PLOŠČ

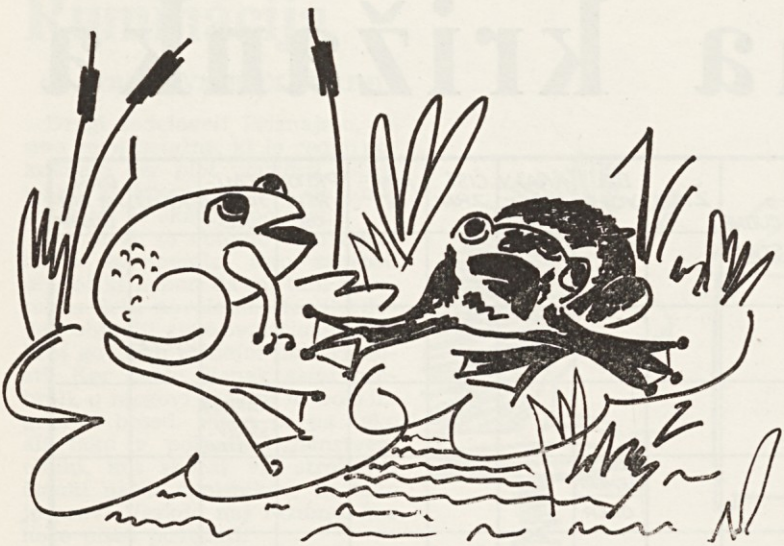
»IVERKA« CERKNICA
Ne jokaj ljubica, ne bodi žalostna, čez kratkih sedem let, se bomo vid'li spet...

BRESTA

Mi se imamo radi, radi, radi, radi...
...radi prav zares.

Športno popoldne Seks, da ali ne?

— Za žabjo volno, tako umazane žabe pa še ne! Kaj si pa počela?
— Slišala sem, da bo BRESTOV protipožarni bazen namenjen tudi kopalcem, pa sem nasedla govoricam.

— Sosega, kako to, da vaš Mihec tako hitro zaspi?
— Zato, ker mu vsak večer berem Brestov obzornik.

— Človek božji, pusti nas pri miru s tvojimi proizvodnimi težavami, saj imamo dovolj skrbi s statutom in pravilniki!

— Zakaj je Pepe tako vesel, menda ni zadel na loteriji?
— Še več, parkirni prostor pred Brestovo upravo je našel.

Naše vsakdanje delo je utruja-
joče, zato bi se po delu morali
malo razvedriti. Take in podobne
misli čitamo vsak dan v časopisih,
poslušamo po radiu, televiziji itd.

Prav imajo in mislim, delo je
res utrujajoče. Tako se rodi ideja
o organizaciji športnega popoldneva.

Ko o svoji nameri povem sodelavcu
Tonetu, je ta ves navdušen: »Točno,
prav razvedrila nam manjka. Pritegnil
bom še kolega Jožeta«.

Jože se pogovori še s sodelavcem
Milanom in tako smo že štirje. Soglasno
ugotovimo, da nas je dovolj. Dogovorimo
se, da se ženam opravičimo s službenimi
obveznostmi in da se takoj po zaključku
dela dobimo v menzi.

Organizacija je na višku. Vsi smo
točni in za dober začetek popijemo
vsak en vinjak. Nato se začne pogovor
o tem, kaj naj bi počeli. Tone predlaga
balinanje, Jože zagovarja pešpot na Slivnico
in nazaj, Milan po polurnem prerekanju
in še enem vinjaku zaključuje razgovor:
»To prerekanje ne vodi nikamor. Najbolje
je, da se z avtom zapeljemo na Slivnico,
se tam malo sprehodimo, kasneje pa
pridemo nazaj balinat.«

Ker je predlog sprejemljiv za vse
strani je takoj soglasno sprejet in čez
pol ure že sedimo na terasi slivniške
koče. Po obilnem narezku in litru črnega
predlagam že prej dogovorjeni sprehod,
vendar me soglasno zavrnejo, ker smo
že tako na svežem zraku in nima nobenega
smisla, da bi se pehali po gmajni.

Namesto tega raje popijemo še
dva litra črnega in z lahkoto rešimo
Brestove probleme, ki jih naši sodelavci
nikakor nočejo tako »pametno«
rešiti.

Razpoloženje se stalno izboljšuje.
Tone, ki že brunda lepo domačo »Tri
dni pa pol ne gremo še domov...«, naenkrat
ugotovi, da bi bilo dobro, če bi obiskali
še kak lokal. Ker smo vsi pripravljeni
za akcijo, smo hitro v avtomobilu, kjer
Milan, ki je sofer, preveč dobesedno vzame
Tonetov ukaz »obrni avto!« Takoj se
znajdemo v grabnu, vendar na srečo brez
posledic za nas in za avto.

Po enurnem križarjenju po cestah in
ko je bil izčrpan repertoar slovenskih
narodnih, se ustavimo v Rakovem Škocjanu.
Polprazen lokal ni najboljši za naše
razpoloženje, zato samo povečramo ob
obveznih dveh litrih črnega in se ponovno
usedemo v avto. Zadrego kam naj gremo,
reši Milan, ki ugotovi:

»Športno popoldne brez športa pa
res ni nič. Kakšna rekreacija pa je to.
Pojdimo k meni na par-tijo taroka.«

Ker je te besede podkrepil še z
namigom o polni steklenici najboljše
slivovke, smo takoj vsi za to.

In tako mečemo tarok, dokler steklenica
slivovke, ki je mimogrede povedano,
zares dobra, ni prazna. Preden se razidemo,
zбудimo še Milanovo ženo, ki zna skuhati
najboljšo, pravo turško kavo.

Zjutraj, ko me žena, po večkratnih
poizkusih, končno le spravi iz postelje in
imam občutek, da mi bo glavo razneslo,
pomislím: kaj za vruga vsi toliko govore
in pišejo o rekreaciji, športu in sprostitvi
po delu? Kaj ni še nihče v praksi preizkusil,
kako to izgleda naslednji dan?

MALI OGLASI

KUPIMO

Kupimo nekaj zavitkov igralnih kart, po možnosti nerabljenih, za marjaš in tarok.

Prosimo, da pošljete ponudbe pod šifro: »Casino — menza«.

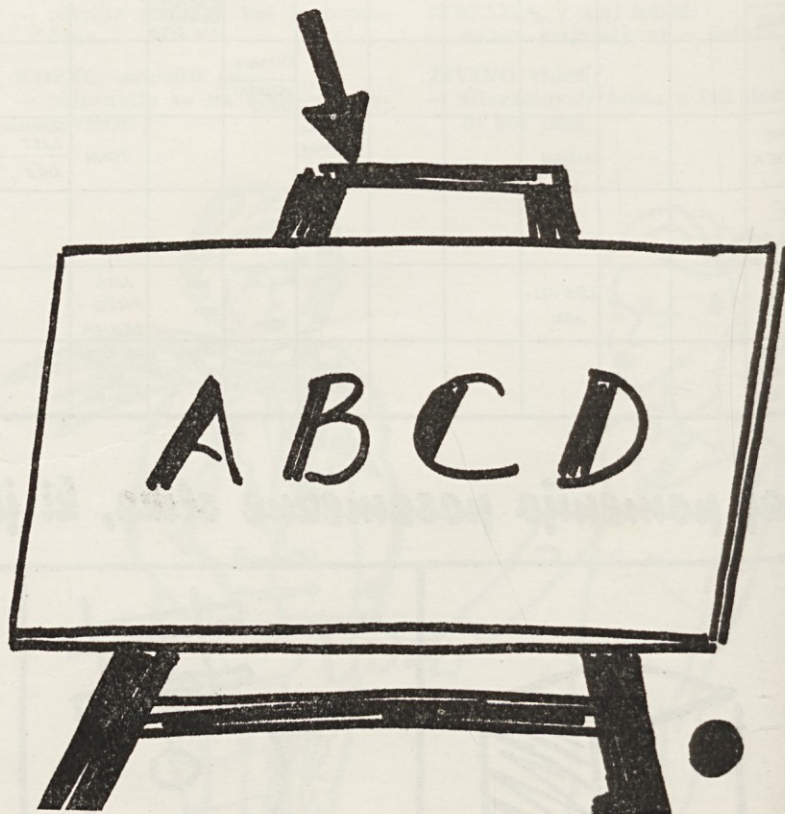
Kupimo tri »gajbe« umetnega sadja, več košar umetne zelenjave in nekaj šopkov umetnih rož.

Ekspresne ponudbe pošljite na naslov: »Cerkniška tržnica«.

Kljub temu, da seks vedno bolj kaže svoja bedra (v naši reklami sicer še ne) mi takih slik, kot je ta, ne objavljamo.

Ker nam Milene, Mojce, Metke, Daniele niso prinesle konvertibilnih valut kot lepotička na sliki, je kar prav, da začnemo s programom:

PRODAMO

Zaradi prazne turistične blagajne prodamo dobro ohranjen grad z vsemi posebnostmi. Grad sameva v Loški dolini.

Cenjene ponudbe pošljite pod šifro: »Za nas je brez koristi«.

Zaradi opustitve svoje osnovne dejavnosti poceni prodamo stavbo z pripadajočim zemljiščem ob prometni cesti in krasnim razgledom na Cerkniško jezero. Idealna možnost za ureditev turističnega zimsko-letnega centra.

Ponudbe sprejemamo pod šifro: »Hotel MU-UUUU!«

SREČANJE S TUJINO

Bil je zimski, mrzel in burjast dan. Snežniški gozdovi so bili pokriti z debelo snežno odejo. Stal sem na vrhu in ogledoval drevje, ki je stegovalo gole veje in pričakovalo hudih zimskih viharjev.

Izza hriba Šentmartina je prišel moj tridesetletni znanec Trapetov Janez iz Nadleska, nizek, širokopleč žagarski delavec. Brez uvoda mi je rekel: »Odpravljam se v Francijo. Žaga stoji, še ti pojdi z menoj!« Začuden sem se zastrmel vanj in ga vprašal: »Kaj praviš, v tujino naj bi šel? Prav nič si ne želim, da bi videl tuje kraje in da bi delal v tujih deželah.« Moj odgovor mu ni bil všeč. Janez je stisnil pest, se ozrl okrog sebe in dejal: »Tako sem slišal, da bo žaga na Marofu stala sedem mesecev. Sečnja v gozdu je za letos tudi že vsa oddana. V Franciji pa potrebujejo precej sekačev v pokrajini Normandiji. Odločil sem se in jutri grem k Alfonzu Komelu v Novi kot, ki ima pismeno zvezo s francoskimi podjetniki, pa se bomo pogovorili.« Premišljeval sem in se še enkrat ozrl na letošno hruško-osenko, ki je stala za hišo nasproti Vidmarjevi gostilni in mu odvrnil: »No, če je tako, bom šel pa še jaz; ampak rečem ti, dragi Janez, da za več kot eno ali dve leti ne maram biti v tujini. Preveč sem vezan na te lepe domače, notranjske kraje.« Nato je šel Janez z menoj po vrtu in sem mu go razkazoval, ta naš stari vrt, ki so ga zasadili še moji dedje. Poslovala sva se in obljubil sem mu, da greva drugi dan v Novi kot do Komela, da se pogovorimo.

Takrat je sneg padal vso noč v debelih kosmih. Nisem mogel spati, gledal sem skozi okno in kar naprej premišljeval. Neki notranji glas mi je govoril: »Kaj boš hodil v Francijo, tujina je hladna, mrzla! Bolje je biti doma z mamlim, kakor v tujini z velikim.« Pa mi je drug glas prišepetaval: »Kaj pa imaš doma? Zaslužka ni, saj boš samo dve leti zdoma, potem se boš pa spet vrnil.« In spet sem slišal: »Ne hodi! Tvoj ded je šel v Ameriko leta 1890, toda v letu 1914 je umrl. Delal je v ameriških gozdovih in ni nič prisluzil, samo žalostno pismo je poslal dmoov.' Spominjam se, da je ded pisal: 'Hrepenim po domu in želim, da bi prišel domov umret. Star sem in nadložen; hoditi ne morem, bolan sem. Še enkrat bi rad poslušal ptičje petje na vrtu in gledal tisto staro hruško-osenko, preden me ponesejo k Šentmartinu na pokopališče. Jaz kar mislim, da bom prišel domov. Ne bodite jezni, če ne bom prinesel dolarjev, v Ameriki ne more vsakdo obogateti. Dostikrat mi je bilo zelo težko. Mogoče se bom nekega dne kar znašel doma. Šel bom na vrt, pod staro češnjo, ki raste nad kaščo in gledal hišo pradedov.' To dedovo pismo smo večkrat prebirali doma. Brali so ga oče, mati, strici in babica; tudi jaz sem ga bral.

Zato je mati večkrat dejala: »Domek je le domek, čeprav ga je samo za en bobek!« O vsem tem sem premišljeval in nisem se mogel odločiti, ali bi šel v tujino. Zjutraj sem vstal na vse zgodaj. Snega je bilo do kolen. Odel sem se v zimsko obleko in si pokrtil polhovko, pokrivalo notranjskih pradedov.

Odšel sem zdoma po Vidmarjevem vrtu in pod hribom v vas Nadlesk, kjer me je pred srednjeveško cerkvico čakal Trapetov Janez. Potem sva štiri ure gazila sneg skozi lepo gorsko vasico Babno polico in sva še naprej skozi gozd prišla vsa izmučena in upehana v Novi kot. Poiskala sva vaškega učitelja Alfonza Komela in sva se pogovorila z njim. Povedal nama je, da greva lahko čez pet tednov v Francijo in zadovoljna sva odšla. Ko sva se vračala iz Novega kotta, sva se ustavila v Babni polici, kjer so domačini obhajali praznik sv. Antona. Plesali so, vriskali in peli. Tudi mivda sva se usedla za peč in prijazna gostilničarka nama je prinesla polič vina in krvavice. Pogovarjala sva se z vaščani in ogledovala veselo mladino. Harmonikar je nategoval svoj meh, vmes pa so gostje vriskali, da je luč pod stropom migotala. Pozno ponoči sva se vrnila domov.

Mati je sedela v izbi na zapečku in brala Malovo Zgodovino slovenskega naroda; prebirala je ravno tisto stran, kjer je pisalo, kako težko je bilo v kranjski deželi leta 1817, ko so ljudje stradali. Slekli so suknjič in odložili polhovko na prečnik, nato sem ogovoril mater in ji dejal: »Mati, s Trapetovim Janezom sva se dogovorila v Novem kotu, da bova šla v Francijo!« Mati je odložila knjigo, sklenila roke in žalostno, z zategnjenim glasom odvrnila: »Ja, moj ljubi sin, kaj pa misliš? Samo v tujino nikar, v tujih krajih ni dobro. Saj se spominjaš dedovega pisma, kaj je pisal iz Amerike, kjer je umrl, in še pogreb je plačal tvoj stric Jože, ker ni nič imel. Lepo te prosim, doma ostani! Se bomo že kako pretolkli.« Jaz pa sem trmasto vztrajal, ker sem se že odločil, da grem vsaj za eno ali dve leti zdoma. Potem mi je mati pripovedovala o drugih, ki so se v tujini izgubili, ki jih je zasulo v rudnikih ali so umrli v tujini, ne da bi kaj zapustili... Na vse zadnje, ko sem materi svojo odločitev pojasnil, je rekla: »Če že greš, pa mi vsaj obljubi, da ne boš dolgo ostal v tujini in da se boš kmalu vrnil.«

Deževnega aprilskega dne leta 1937 nas je dvanajst Ložanov prišlo v Francijo, v pokrajino Normandijo, ki je lepa in bogata. Ogledali smo si prelepe hrastove gozdove, ki so skrivnostno šumeli in ponosno dvigali svoje vrhove v zrak. Dogovorili smo se z lastniki in začeli delati. Okrog gozdov so se po lepih livadah pasle rde-

česive krave, ki so dajale pod dvajset ali pa še več litrov mleka na dan. Trava je bila lepa, sočna in visoka, kot je pri nas najlepši travnik. Čudil sem se, kajti pri nas doma smo rekli pašnik tistim krajem, kjer je bilo le grmovje, kamenje in malo redke travice.

Srečevali smo čedna dekleta. Janez me je nekoč potegnil za rokav in pravi: »Ali si že bral roman 'Madame Bovary'?« Začuden sem ga pogledal in odvrnil: »Ne, nisem ga.« Nato on: »Jaz ga imam, beri ga! Boš videl, da so v teh krajih res tako lepa dekleta, kot je bila gospa Bovaryjeva.«

Sekali smo dan za dnem, po štirinajst ur dnevno. Ko sem se vračal z dela na samotno farmo, kjer smo stanovali, so mi trude roke visele do kolen. Na farmi je Dve dekletki sta vsak večer prepevali lepe francoske ljudske pesmi. Svoje delo smo vestno opravljali, toda francoski kapitalist nas je hotel ogoljufati pri izmeri hloedov. Prepirali smo se in kričali nad novim poslovdjem, ki je bil majhen, trmast Italijan. Malo marno je dejal: »Kje pa je zapisano, da moramo izplačevati natančno, kaj pa, če boste dobili za 30 kubičnih metrov manj izplačanega?« Ob stoletnem hrastu ob deroči vodi, ki je šumela skozi gozd, smo se prepirali. Moj prijatelj je rekel: »Ne pustimo se ogoljufati! Če nas jugoslovanski kapitalisti niso, nas tudi francoski ne bodo!« Ko smo se istega septembrskega dne v letu 1937 dožbrala sprli, smo dobili vse izplačano. Ko je poslovodja prinesel denar, je rekel: »Plačo sem vam prinesel, toda sedaj bomo dobili druge delavce, vi pa kar pojdite!« Samo pogledal sem ga in dejal: »Če je tako, pa bomo poiskali drugo službo v Južni Franciji!« Na mah je postal poslovodja prijazen in nas prosil, da bi še ostali. Saj smo bili znani kot delavci, ki smo dobro in pravočasno opravili svoje delo. Toda mi smo vztrajali pri svojem.

Čez mesec dni, ko smo dokončali delo, kot je bilo dogovorjeno v pogodbi, smo se peljali v Pariz, kjer smo si ogledali svetovno gospodarsko razstavo. Ogledali smo si tudi lepo katedralo Notre-Dame in krasne slike in kipe v Louvru. Videli smo tudi Dom invalidov, kjer je pokopan Napoleon in je razstavljena vsa francoska vojaška slava...

Nato smo se odpeljali v Južno Francijo v mesto Bourges. Ko smo tam vprašali nekega Francoza, v katerem lokalno so Jugoslovani, nam je odvrnil, da nekje sredi mesta, kjer najbolj prepevajo, plešejo in igrajo harmoniko. Res smo dobili svoje rojake sredi največjega veselja. Peli so kot škranjčki in plesali kot za stavo.

V okolici Bourgesa smo delali na žagi; iz hrastovih hloedov smo rezali deske in prage. Delo je bilo naporno in težko. Kadar je zmanjkalo hloedov, smo vozili nove s

traktorjem iz blatnih gozdov, kajti kadar je deževalo, je bilo po poti blata do kolen.

Ker je bilo na žagi in v gozdovih čez petdeset jugoslovanskih delavcev, smo naročili iz Pariza slovenske in hrvaške časopise, zlasti »Glas izseljencev«. Ta delavski časopis so vsi vneto prebirali. Posebno pa so bili zadovoljni, kadar sem napisal kak članek o življenju Jugoslovancov in delavcev iz pokrajine Bourges. Lastniku žage ni bilo všeč, da imajo delavci med seboj človeka, ki bere in piše članke. Nekega dne je prišel k meni v sobo in dejal: »Poslušaj, vem, da si pameten človek, samo prosim te, ne piši člankov; ne maram takih ljudi! Če želiš, te bom vsako nedeljo odpeljal s svojim avtom v mesto, plačal ti bom pijače, kolikor boš hotel, in tudi žensko ti bom poiskal, kakršno boš želel.« Z nasmehom sem odklonil to ponudbo, rekoč: »Zabavo in žensko si bom že sam poiskal, če se mi bo zljubilo...«

Urednik »Glasa izseljencev«, Tomo Brejc, mi je pisal, naj grem v Normandijo, v okolico mesta Gournaya in organiziram kulturno društvo tudi švicarska družina. No društvo med slovenskimi delavci, ki so iz mojega kraja. Pismo sem sprejel v soboto dopoldne, popoldne pa sem se že odpeljal in prispel med gozdne delavce. Organiziral sem jim kulturno društvo in jih seznanil z njegovimi nalogami. Dogovorili smo se, da so vsi delavci postali naročniki lista »Glas izseljencev« ali pa lista »Proleter« in periodičnega lista »Proti Glavnjači«, v katerem je ravno neka tovarišica z imenom Žumer opisovala grozote, ki so se dogajale v Glavnjači. Lepo smo se pogovorili z delavci in nato zapeli še vrsto ljudskih pesmi. Odšel sem od njih z občutkom zadovoljstva, da sem le nekaj pripomogel k ustanovitvi kulturnega društva.

Opazoval sem francoske delavce in kmete ter videl, da cenijo delavca samo toliko, kolikor naredi. Včasih so nam bili zelo nevoščljivi, ker je naš delavec napravil dvakrat več kot francoski. Bolelo me je, da nas ne priznavajo za enakovredne ljudi. Slišal sem Francoze govoriti o njihovi veliki kulturi, o poslanstvu njihove slavne dežele, z omalovaževanjem pa so govorili o Jugoslovancih, kakor da bi bili nekje od daleč, iz barbarske dežele.

V Španiji je takrat izbruhnila vojna. Moja prijateljica Janez Korošec in Kozarič sta odšla v Španijo. Janez mi je pisal, kako se bori proti Teruelu. Pisal mi je: »Pridi za menoj! Prej sem bil bolan, zdaj pa sem zdrav kot riba. Nosim mitraljez in z njim podiram Nemce, Italijane in Francove fašiste; nič ne grem v zaklon, kar stoje streljam. Veselo življenje je v Cankarjevi četí.« — Prebiral sem Janezovo pismo in ga ogledoval od vseh strani ter premišljeval, ali bi šel ali ne; nazadnje sem sklenil, da ne grem, ker bom potreben tudi v naši domovini. Znanec Peter mi je dejal: »Tudi v Jugoslaviji bo nekoč španska voj-

na, borili se bomo na rodni zemlji.«

Veliko domotožje se me je postalilo. Mati mi je pisala: »Pridi, bolna sem, rada bi te še enkrat videla, preden umrem...« Ganilo me je materino pismo, napisano s trudno roko. Odločil sem se in lepega julijskega dne leta 1939 sem se že pripravil na pot. Lastnik žage me je prosil, naj bi še ostal, ker delavce potrebuje, in da naj le pišem članke, saj jih razen delavcev nihče ne bere. Toda poslovil sem se od svojih dragih tovarišev in od lepih gozdov čudovite francoske pokrajine, in odšel domov. Tam sem našel mater, ki je bila težko bolna in je v štirinajstih dneh umrla.

Po vojni sem bil na velikem mednarodnem kongresu gasilstva v Franciji, v Rouenu. Zopet sem videl francoske gozdove. Ustavil sem se tudi na farmi, kjer sem svoj čas bival in poznal prebivalce, ko sem nosil še sekuro na rami. In spoznali so me tudi oni. Nekdo med njimi me je ogovoril: »Dostikrat sem mislil nate, prepričan sem bil, da si že umrl ali da so te v vojni ustrelili. Pa si le še prišel, lej ga no!« In čudili so se in me začeli spraševati; vse so hoteli vedeti, tudi o naši novi domovini. Francoski jezik sem žal že zelo pozabil. S težavo sem jim dopovedoval v pretrganih stavkih, da je Jugoslavija nova država, kjer so nastopili novi ljudje, da delavci ne odhajajo več iz domovine kot nekoč in da imamo doma dovolj zaslužka. Najbolj jih je začudilo, da smo se kot majhen narod tako hrabro borili proti fašistom štiri leta in zmagali. Nerodno jim je bilo, ker niso vedeli povedati nič posebnega o francoskih partizanih; za junaštvo so šteli to, da so med okupacijo pretrgali telefonsko žico ali pa izpodžagali brzozjavni drog. Nekateri pa so dejali: »Oh, là, là! Kar ste naredili v vojni, to zmorejo samo Jugoslovani, zato vas pozna ves svet!« Vesel sem bil, da gledajo Francozi na nas sedaj drugače kot pred vojno. Obiskal sem naše delavce, ki so že pred vojno delali v gozdovih in so se pozneje poročili s Francozinjami; toda le enkrat na leto obiščejo domovino. Pred odhodom sem jim dejal: »Da boste še bolj mislili na svoj dom, bodite naročniki Prešernovih knjig; iz njih boste spoznali sedanje življenje slovenskega človeka.«

Da, v tujini se vsak človek, posebno pa Slovenec zelo rad z bridkostjo v srcu spominja domovine. Pravijo, da imajo samo še Tirołci tako domotožje kot Slovenci. Prehodil smo mnoge kraje v Evropi, videl sem premnoga mesta, toda neprestano me je srce vleklo nazaj v domače kraje. Dve leti sem bil na tujem in vsak dan sem mislil na dom. Tudi po vojni, ko sem obiskal tuje kraje, sem komaj čakal, da se vrnem domov. Nekoč je znani slovenski pisatelj napisal: »Svet je lep, toda domovina je samo ena, da, samo ena!...«

Matevž Hace

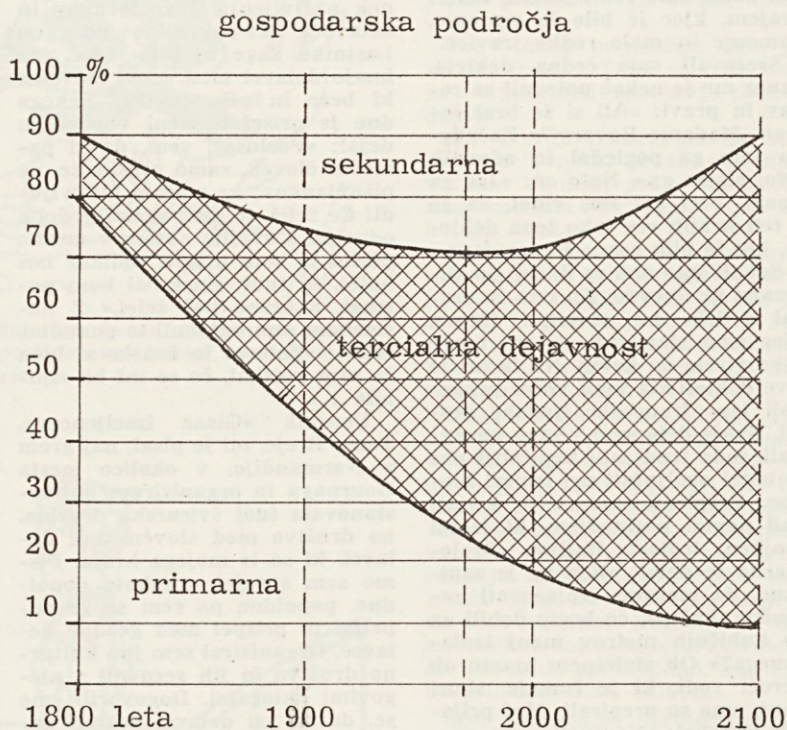
Kje so perspektive za zaposlovanje

Gospodarska reforma, ki je v svojem bistvu prinesla vrsto pozitivnih gospodarskih gibanj, je povzročila in poglobila tudi vrsto socialnih zapletov in težav. Prehod od ekstenzivnega gospodarjenja v intenzivno, je sprožil vprašanje prihodnjega zaposlovanja delovne sile v industriji. Industrija je morala zaradi težnje po odprtosti poseči globlje v modernizacijo in avtomatizacijo, če je hotela in hoče biti sposobna sprejemati se z mednarodno konkurenco. Zato je bilo v zadnjih letih zelo malo novih delovnih mest. Težave so bile še s tem, da bi obdržali stalež zaposlenih.

Modernizacija ne samo pri nas, ampak tudi v svetu zelo pospešeno izpodriva ročno — fizično delo. Človek s svojimi umskimi sposobnostmi vse bolj postaja samo upravljalca in nadzornik modernih tehnoloških procesov, vse manj pa je potrebna njegova fizična moč. Dežele, ki imajo daljšo industrijsko tradicijo, so prehode od preprostejših tehnoloških procesov k bolj zapletenim opravile postopoma, kar ni bilo tako občutljivo. Povsem drugače pa se to kaže pri nas, saj bi radi v nekaj desetletjih izključno agrarne dežele, kakršna je bila pred vojno, prešli v moderno industrijsko državo.

Da bo zadeva jasnejša, bom skušal grafično prikazati glavna gibanja zaposlenih v Zahodni Nemčiji v obdobju od leta 1800 do 2100.

Sekundarna dejavnost: industrija
Primarna dejavnost: kmetijstvo
Terciarna dejavnost: usluge (trgovina, gostinstvo, promet itd.)

Stoletnica slovenskega tabora v Cerknici

Narodni preporod smo Slovenci v prvi polovici 19. stoletja doživljali še razkosani na posamezne, upravno zaokrožene enote. V njih je bil pokrajinski čut, ki je ločeval Korošca od Štajerca in tega od Kranjca. Pri tem pa je botroval še dunajski centralizem, ki je v svojih narodih videl samo Avstrije. Zato se je moglo narodno prebujanje pri Slovencih razvijati močno ločeno po posameznih deželah. Naravni čut o skupnosti slovenstva po reformaciji, kmečkih uporih in napoleonski dobi ni zamrl. Leto 1848 smo Slovenci dočakali slabo pripravljeno. Vzrokov za to je mnogo in s go predvsem družbene in gospodarske narave.

Odločnejša in v odnosu do narodnosti zahtevnejša pa je bila mladina, ki je postavila slovenski narodno politični program in se postavila po robu staroslovencem in Slomškovi nazorom. Tako se je zedinjenje vseh Slovencev v eno samo upravno enoto prvič pojavilo kot političen program.

Nastopila je doba Bachovega absolutizma, ki uspavala narodno zavest.

Avstrijski porazi v Italiji, prazna državna blagajna in zunanje-politični neuspehi niso prisilili Bacha le k odstopu, ampak tudi k popuščanju. Pojavila se je zahteva po novi ustavi. Slovincem se je dostikrat zdelo (ob raznih načrtih, ki so se pojavljali v tem času — mogoči razpad Avstrije, nastajanje novih političnih tvorb), da jih v grozečem vrtincu velikih dogodkov v Evropi čakata dve možnosti — ali bodo Prusi ali Rusi. Seveda so se odločili za slovanske Ruse.

V vojni leta 1866 je Beneška Slovenija pripadla Italiji. Slovenci niso bili več vsi v eni državi. Leta 1867 je habzburška monarhija dobila dualistično ureditev. Na volitvah v deželne zbornice leta 1867 je slovenska stranka organizirano nastopila in si priborila veliko zmago. V teh letih se začnejo tudi napredna gibanja — tabori. Tabor ali politična zborovanja na prostem je omogočil zakon o zborovanjih leta 1867.

Prvo pogumno in tvegano dejanje je storila ljutomerska čitalnica, ki je bila s svojo dotodanjjo aktivnostjo, s svojim konceptom in s svojim stikom z množicami naravnost poklicana za to.

Od prvega tabora v Ljutomeru 9. avgusta 1868 do zadnjega na Buhlah pri Grabštajnu na Koroškem, ki je bil 6. avgusta 1871, se jih je zvrstilo 18. Ni bilo slovenske dežele v avstrijski polovici Avstro-ogrske, ki ne bi priredila svojega tabora: pet jih je bilo na Štajerskem, po štirje na Goriškem in Kranjskem, trije na Koroškem in dva v Istri.

Ob prvih taborih so mnogi gledali nanje še skeptično. Leta 1869 tega strahu in bojzani ni bilo več, taborsko gibanje se je že uspešno uveljavilo. Njegovi nasprotniki in nasprotniki Zedinjene Slovenije so se ob silnem nacionalnem navdušenju umaknili. Tako se je slovensko vodstvo na Kranjskem odločilo stopiti na pot taborov in priredilo 17. maja 1869 vižmarski tabor, ki je bil vrhunec taborovanja. Z večjim ali manjšim številom udeležencev so bile zastopane vse slovenske dežele — Primorska, Štajerska, in Koroška. Prišli so gostje iz Hrvaške in celo zastopnik Ujedinjene omladinske srbske iz Novega Sada. Kakor vsi tabori, tako je vižmarski še posebej zaradi svoje izredno velike udeležbe, ostal udeležencem v nezbrisnem spominu. Prav gotovo je bil dotlej, pa tudi še dolgo časa pozneje največja slovenska prireditelj. Široko so odmevala gesla: Zedinimo se! Ne vdajmo se! Živila Slovenija!

Prva in najvažnejša točka dnevnega reda na vižmarskem taboru je bila zahteva po zedinjenju Slovencev v eno kronovino z enim deželnim zborom v Ljubljani. To je bila najvažnejša točka vseh taborov. Zahtevali so, da se vpelje slovenski jezik v šole in državne urade.

Posebnost vižmarskega tabora je bila zahteva po slovenski univerzi.

Tudi Notranjska si je želela, da bi se pridružila taborskemu gibanju. Takole je bila utemeljena prošnja, da bi dovolili slovenski tabor na prijetnem gričku pod Slivnico:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!
Želja se je izmed ljudstva slišala, da bi se ljudski zbor ali tabor napravil v Cerknici. Ustrezaje tej želji so se sporazumeli nekateri možje med seboj in so izvolili možje, kateri naj bi posamezniki preskrbovanje prevzeli,

posvetovalo se je o tem, o katerih se bode govorilo in podpisani kakor postava dana dne nim se je naložilo, naj oni to na 15. novembra 1867.

Mi podpisani sedaj naznanjamo, da nameravamo napraviti v Cerknici pod prostim nebesom dne 12. junija 1870 popoldne ob 4. uri ljudski zbor ali tabor, pri katerem se sme udeležiti komur je drago.

Tabor v Cerknici je bil dovoljen za 12. junij 1870. leta z naslednjimi točkami:

Zedinjenje Slovencev v jedno kronovino.

Vpeljavanje slovenskega jezika v šole in uradnike.

Razširitev samoupravne županštev.

Prošnja do c. kr. vlade, da prida zaradi hitrejšega odtoka voda po c. st. inženirih da preiskati žrela Cerkniskega jezera in v Ložu in Planini.

Prošnja do c. kr. vlade, da pripomore k znižanju vožnine za les, vino in premog po železnicah in želja, da se pospešijo dela o razvezi gozdnih služnosti.

Cerknica naj bi prihodnje leto slavnostno proslavila ta dogodek Notranjci, ki so se pred stoletjem borili na taboru za narodne in politične pravice, bodo tudi sedaj gostoljubno sprejeli svoje goste iz vseh krajev Slovenije in se skupno z njimi veselili sadov stoletnega boja za slovensko narodnost.

Albin Milavec

Če te zanimive podatke iz prognoze primerjam z nekaterimi našimi v občini, potem se mi nehotе vsiljuje misel, kako potrebna in upravičena so hotenja skupščine občine Cerknica in turističnih delavcev za razvoj te dejavnosti.

V naši občini je zaposlenih nekaj manj kot 4000 delavcev. Od tega jih je v industriji 3500. Razmerje je torej 87 : 13 v korist delavcev v industriji. Če samo ta podatek kaže, kako enostransko je gospodarstvo v naši občini. Spričo modernizacije bo v prihodnje možnosti za zaposlovanje v industriji čedalje manj. Da bi pričevali s kakšno novo industrijsko dejavnostjo, poleg dosedanjih, je malo možnosti, ker nas omejuje surovinska baza. Izhod torej se jasno kaže. Razvijati moramo terciarno dejavnost. To pa se ujema z gospodarskimi gibanji razvitejših in naprednejših dežel. Na pohodu so torej gostinstvo, trgovina, promet, obrt in druge uslužnostne dejavnosti.

Če hočemo torej razreševati socialne probleme, zlasti vprašanja kmetijstva, potem je treba prizadevanje za stalnejšo ojezeritev Cerkniskega jezera pozdraviti, podpirati in pospešiti, kolikor je

le mogoče. Morda zveni nekoliko optimistično, ko posamezni turistični delavci napovedujejo izgradnjo turističnih objektov s kapaciteto 5000 in več postelj. Tisti, ki živimo na tem področju in smo spremenili razvoj industrije, ki se je prav tako razvila iz nič, iz podrtih barak, na odpadku pobranih strojev, smo takrat na začetku tega razvoja tudi gledali s precejšnjim pesimizmom. Prav gotovo je, da industrija ne bi dosegla takega vzpona, če znotraj nje ne bi bilo zavestnih sil, ki so zastavljene programe postopno, vendar pogumno in dosledno uresničevale. Tako bi moralo biti tudi v turizmu.

Omenim naj še podatek, da je bilo leta 1968 v Zahodni Nemčiji zaposlenih v kmetijstvu 2,63 milijona ljudi in predvidevajo, da se bo to število do leta 1975 znižalo za 770.000 ali skoraj za 30%. Od celotnega prebivalstva bo v kmetijstvu zaposlenih le 3,3 odstotka. Glavnina teh ljudi se bo zaposlila, tako menijo, v uslužnostni dejavnosti. To je nov dokaz, da je treba tudi pri nas najti podoben izhod, sicer bodo socialni problemi iz leta v leto hujši. T. Kebe

Povprašali smo...

Ideja za ta članek je pravzaprav plod več dogodkov v tem letu, pikrih pripomb, hudovanj in podobnih preglavic, ki marsikomu spreminjajo barvo las. Da bi bila celotna zadeva jasna že v začetku, bom nanizal nekaj besed, ki jih je bilo slišati med letom na račun poslovanja, delovnega časa, uslug in drugega. »Sel sem na poslovno banko, da bi oddal denar, pa ga niso vzeli, čeravno sem zamudil uradno uro za petnajst minut, do konca delovnega časa pa več kot uro.« »Že eno uro čakam na telefonski pogovor in še pod nujno je bil naročen.« »Zakaj ni banke v Cerknici, kjer nas je večina zaposlenih?« »Zakaj nam poštarji ne prinesejo paketov na dom?« »Ob sobotah, ko smo prosti, ne moremo po uradnih ničesar opraviti, ker tudi oni ne delajo.« Slišati je bilo še mnogo podobnih pripomb.

Na vsa ta in podobna vprašanja so odgovarjali: predsednik skupščine občine Cerknica inž. Franc Zorman, direktor ekspoziture kreditne banke in hranilnice na Rakeku tov. Tone Jernejčič in upravnika pošte v Cerknici tov. Marija Opeka.

Skupščina občine Cerknica: Na skupščini naše občine še niso razpravljali o spremenjenem delovnem času, ker o tem ne morejo odločiti sami. Delovni čas je na vseh uradnih občinskih skupščin enoten. Da bi lahko občani opravili svoje zadeve, imajo ob sredah delovni čas do devetnajste ure. Menijo, da sedanji delovni čas zadostuje potrebam občanov. Posebnih zastojev pri tem niso imeli. Če bi prišlo do kakšnih sprememb, bodo občane pravočasno obvestili.

Pred kratkim je prišlo do reorganizacije kluba poslancev, ki je imel svoj sedež v Ljubljani. Pobudo za reorganizacijo je sprožil upravni odbor kluba. Za področje Notranjske je ustanovljen klub, ki bo imel sedež v Logatcu

kot nekakšnem središču notranjskega področja. Klub je že imel občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen tov. Jože Telič. Na občnem zboru so med drugim razpravljali tudi o tem, kako planirati delo kluba, da bo čim bolj dostopno občanom. Se vedno je nereseno vprašanje prostorov. Pripombe, prošnje in vloge, ki jih želijo občani posredovati poslancem, zbirajo organizacije Socialistične zveze. Ni pa še rešeno vprašanje o konkretnih stikih občanov s poslanci. Dogovorili so se, da bodo poslanci hodili na seje občinskih skupščin, zborov občanov in druge akcije.

Urbanistični program Cerknice so že sprejeli. Naloga ima projektni atelje iz Ljubljane. Pogosto je slišati pripombe o delu biroja, zato razmišljajo o tem, komu bi zaupali opravljanje nalog.

KBH — ekspozitura Rakek: Pri njih imajo zimski in letni delovni čas. Zimski delovni čas je v veljavi do meseca aprila. Uradne ure so: ob ponedeljkih in sredo od 7. do 16. ure, druge dneve pa od 7. do 13. ure. Ob sobotah ne delajo. Imajo svojo izpostavo v Starem trgu, ki ima za stranke uradne ure ob četrtek. Na tej izpostavi rešujejo predvsem vprašanja kreditnih poslov. V Cerknici ne nameravajo odpreti podobne izpostave, ker menijo, da za to ni potrebe. Občani lahko na pošti, ki ima dober delovni čas, vlagajo in dvigajo prihranke na račun banke.

Menijo, da je njihova lokacija na Rakeku življenjskega pomena. Imajo precej vlagateljev iz oddaljenih krajev izven občine, ki ne želijo vlagati svojih prihrankov v domačem kraju. Velikega pomena pri tem je pač železnica, ki omogoča ugodne zveze. Ugotavljajo, da so svoje usluge zelo dobro prilagodili občanom. Če bi se spreminjali delovni čas, bi morali zaposliti nove uslužbenke, česar pa ne zmorejo. Bodo pa razmislili, ali se jim splača odpreti izpostavo v Cerknici. Poseben pomen posvečajo mladinskemu varčevanju po šolah, da bi že otroke privajali na varčevanje. Priporočajo pa, da občani vlagajo svoje prihranke vsaj pol ure pred koncem delovnega časa. Če vlagatelj prinese svoje prihranke nekaj minut pred trinajsto, mora uslužbenec svoj delovni čas podaljšati, ker mora biti delo dosledno opravljeno.

PTT CERKNICA: Vezavo medkrajevnih pogovorov še vedno opravljajo ročno. Upajo pa, da ne bo več zastojev, ko bodo dobili avtomatsko telefonsko centralo. (Obljubili so jim, da bo v letu 1970 zares). Ob nedeljah časopisov ni zato, ker se ne izplača prevoz iz Ljubljane za tako majhne pošiljke, kot so za Cerknico. Na dom prinašajo Konec na 7. strani

Nova površinska obdelava

Nadaljevanje s 4. strani
vršinska obdelava se vam zdita najbolj primerna za nemoteno delo traka?

ODGOVOR:

Teško je reči, kateri izdelek je najprimernejši za sedanjo površinsko obdelavo v traku. Prav gotovo pa je to izdelek, ki ima ravne, z enako površinsko obdelavo obdelane elemente. Zelo važna je tudi velika količina elementov, da v izmeni lake čim redkeje zamenjujemo. Najprimernejša površinska obdelava za delo v kanalu pa je nitro mat površina, vendar se moramo prilagajati izdelkom, ki jih zahteva tržišče.

VPRAŠANJE:

Končno nas zanima še sodelovanje med vami in proizvodnjo. Ali ste zadovoljni s sodelovanjem in če niste, kaj bi po vašem mnenju morali napraviti?

ODGOVOR:

Sodelovanje med proizvodnjo in tehnologom je v redu, vendar pride včasih tudi do manjših nesporazumov, ki pa jih še dokaj hitro izravnamo. Na splošno pa menim, da se moramo vsi podrežati tehnološki disciplini, ki jo zahteva pravilno zaporedje proizvodnje in tako nesoglasij ne bo več.

I. HRIBAR

Ekonomska šola

OBRTNA SREDSTVA, OSNOVNA SREDSTVA IN AMORTIZACIJA

Da bi podjetje nemoteno opravljalo svojo dejavnost, je potrebno, da ima dovolj osnovnih in obratnih sredstev.

Ustanovitelj podjetja zagotovi podjetju v začetnem obdobju potrebna osnovna in obratna sredstva. Poslovanje podjetja pa mora biti usklajeno s finančnimi in knjigovodskimi predpisi. Vsa sredstva imajo svoje vire. Sredstva predstavljajo aktivno, viri pa pasivo.

Viri sredstev so lahko:

- lastna sredstva (to so sredstva, ki jih podjetje dobi od ustanovitelja in sredstva, ustvarjena v poslovnem procesu s sredstvi razširjene reprodukcije — to imenujemo poslovni sklad);

- krediti bank;
- dolgovi do dobaviteljev;
- ustvarjeni tekoči dobiček.

OSNOVNA SREDSTVA so:

- zemljišča — podjetje ima določen prostor zemljišč, ki je potrebno za opravljanje nemotene proizvodnega procesa in pa zemljišče, na katerem so zgradbe pod-

dobo in nižjo amortizacijsko stopnjo.

Delovne priprave so stroji (avtomatski in polavtomatski), energetske naprave (kotli in parne turbine, generatorji), ročni strojčki, prevozna sredstva (avtomobili, tekoči zrak, vagončki, viličarji).

Poleg naštetih skupin osnovnih sredstev poznamo še naslednje skupine osnovnih sredstev, ki jih v podjetjih redkeje srečamo:

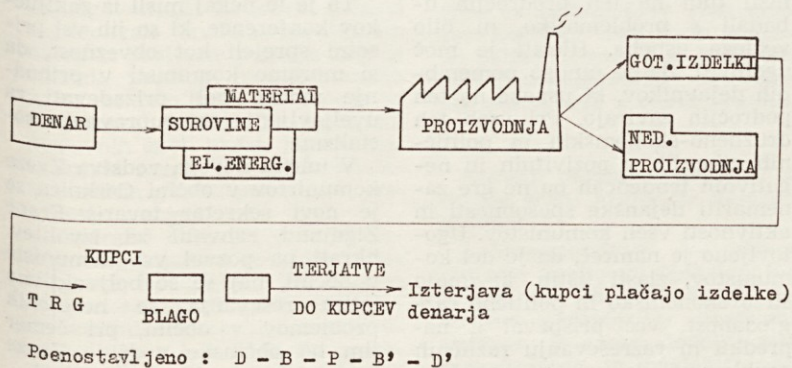
- dolgoletni nasadi,
- osnovna čreda,
- osnovno sredstvo izven uporabe.

OBRTNA SREDSTVA

Obratna sredstva so sredstva, ki se po enkratni uporabi iztrošijo in se njihova vrednost prenese na izdelke (za razliko pa se osnovna sredstva ne iztrošijo v enem delovnem procesu, temveč se iztroši le en del, ki predstavlja amortizacijo). Obratna sredstva so med seboj ozko povezana. Delijo se na:

- denarna sredstva,
- surovine,
- nedokončano proizvodnjo,
- polizdelke,
- gotove izdelke,
- drobni inventar,
- pomožni inventar.

Pri obratnih sredstvih je naslednji proces:

jetja; ta sredstva se ne amortizirajo;

- gradbeni objekti, to so tovarniške hale, upravne stavbe, skladiščne stavbe, požarni bazen, vratarne, ograje in podobno.

Amortizacija teh objektov je odvisna od konstrukcije in življenjske dobe.

Primer: Lesene stavbe imajo krajšo življenjsko dobo in višjo amortizacijsko stopnjo. Betonske stavbe imajo daljšo življenjsko

Končna vsota denarja je večja po koncu proizvodnega procesa od začetne, ker podjetje ustvarja sredstva za razširjeno reprodukcijo. Opisani proces se nenehno ponavlja in to zagotavlja nemoten proizvodni proces in razvoj podjetja.

AMORTIZACIJA

Osnovna sredstva se v poslovnem procesu delno obrabijo. Ta del podjetje vkalkulira v lastno

ceno, pri prodaji izdelkov pa se ti stroški nadomestijo z denarnimi sredstvi, ki jih uporabljajo za zamenjavo in nakup novih strojev. Amortizacijska sredstva dejansko pomenijo enostavno reprodukcijo.

Stopnja amortizacije je odstotek, po katerem odpisujemo vrednost osnovnih sredstev. Odvisen je od življenjske dobe osnovnega sredstva, funkcionalne, ekonomske in tehnološke zastarelosti. Zato poznamo:

- časovno amortizacijo; pri njej se določi stopnja glede na čas obrabe osnovnega sredstva (življenjska doba) in
- funkcionalno amortizacijo; pri njej se določi stopnja glede na življenjsko dobo osnovnega sredstva, ekonomsko in tehnološko zastarelost. Stopnja je po tej metodi amortiziranja vedno višja od stopnje amortizacije po časovni amortizaciji.

B. MIŠIČ

Ali poznate BREST?

Idejo za ta članek sem dobil, ko sem slučajno slišal pogovor nekaj članov kolektiva. Pogovarjali so se namreč o tem, kaj vse smo letos na Brestu doživali, prizidali, nadzidali, skratka, v pravi gradbeni mrzlici pripravili, da bi stekla sodobna industrijska proizvodnja.

Zato predlagam, da bi izkoristili januarsko rekreacijsko zatišje za organizacijo strokovnih ekskurzij z nazivom »Spoznavajmo Brest in njegove poslovne enote«.

Ste za to? Upam da. S primerno organizacijo ogledov proizvodnih prostorov v teh poslovnih enotah bi dosegli več, kot z občasnimi obvestili, kaj vse smo naredili, kaj proizvajajo poslovne enote in v kakšnih delovnih pogojih delajo člani kolektiva. Posebno poučno bi bilo to za večino tistih, ki ves delovni čas prebijejo za pisalno mizo.

S. Bogovčič

Dedek Mraz v šolah

Samoupravni organi Bresta iz Cerknice so odobrili denarna sredstva za novoletno jelko.

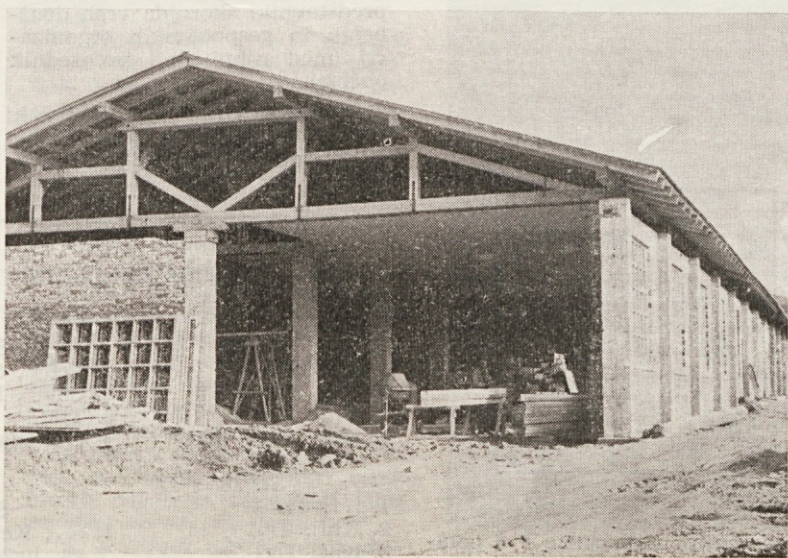
Osnovna šola v Cerknici dobi 250.000 S din, osnovna šola 11. maj v Grahovem 150.000 S din, osnovna šola J. Krajca na Rakeku 70.000 S din in Vzgojno varstvena enota Cerknica 125.000 S dinarjev.

Dedek Mraz bo moral k tem sredstvom nekaj še sam primakniti. Učence osnovne šole v Cerknici bo popeljal v mladinsko gledališče v Ljubljano na novoletno predstavo Trikrat hura za veselje, učencem osnovne šole 11. maj v Grahovem bo omogočil ogled drsalne revije na ledu Holiday on ice v Ljubljani, učence osnovne šole J. Krajca Rakek bo popeljal na Slivnico na smučarski tečaj, otroke Vzgojno varstvene enote bo obdaril za novo leto z gramofonom, z gramofonskimi ploščami s pravljicami in otroškimi pesmimi, igračkami in družabnimi igrami.

Vodstvo šol in Vzgojno varstvene enote, učenci in otroci Vzgojno varstvene enote se zahvaljujejo za prispevek ter želijo samoupravnim organom, vodstvu in delovnemu kolektivu mnogo uspehov v novem letu.

R. Hlebec

M. Sepec

Rekonstrukcija objekta v Starem trgu

Končno podpisana pogodba za gradnjo nove šole

Občani Loške doline že nekaj mesecev razpravljajo in ugibajo, kdaj bodo pričeli graditi novo šolo v Starem trgu. Vprašanja postavljajo povsem upravičeno, saj smo na zborih volivcev pripovedovali občanom, da bodo novo šolo pričeli graditi že letos, poleg tega pa občani mesečno prispevajo denarna sredstva od svojih osebnih dohodkov v sklad za gradnjo nove šole.

Zato smo predsednika gradbenega odbora Jožeta Sterleta zaprosili, naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

Tovariš Sterle, ali nam lahko poveste, zakaj se gradnja nove šole v Starem trgu ni pričela že v avgustu?

Vzrokov za odložitev gradnje je več. Izpadli smo iz kredita republiške izobrazevalne skupnosti za leto 1969, ker je ta sklad močno okrnjen in so dobile kredit le tiste občine, v katerih so nove šole že pričeli graditi. Zato smo mislili, da bomo dobili takega izvajalca del, ki nas bo kreditiral. Med tem časom so sledili ukrepi za ublajitev nelikvidnosti in prvi ukrep je bil naperjen proti gradbenim podjetjem kot žariščem nelikvidnosti. Tem podjetjem je bilo prepovedano kreditiranje tako imenovanih »gradenj za trg«, to je vseh tistih objektov, ki nimajo stanovanjskega pomena. K tem objektom pa sodi tudi naša šola. Novi ukrepi so torej zahtevali zagotovitev finančnih sredstev za celotno investicijo, celotni štiriletni prispevek občanom pa bo znašal komaj četrtino stroškov za celotno gradnjo. Kljub težavam smo lahko zadovoljni, da nam je na pomoč priskočila tudi KBH Ljubljana, ki je dala garancijo za investicijska sredstva 300 milijonov starih dinarjev.

Na licitaciji je bil najugodnejši ponudnik SGP Gradisce v Cerknici, vendar je kasneje ponudbo preklcal, ker niso imeli dovolj lastnih sredstev za kreditiranje (120 milijonov S din). Zato so bili naporji usmerjeni v iskanje večjih gradbenih podjetij, ki bi imelo dovolj lastnih sredstev, da bi lahko dela prevzeli s kreditiranjem. Dogovarjali smo se s podjetjem Obnova Ljubljana in SGP Grosuplje. Pogoji, ki jih je nudilo podjetje Obnova, so bili nesprejemljivi, zato

Povprašali smo...

Nadaljevanje s 6. strani

le pakete, ki niso težji od dveh kilogramov. Ostalih paketov ne prinašajo, ker jih ni dovolj, da bi morali za to nabavljati dostavno vozilo. Zato tudi na Brest paketov ne bodo dostavljali.

Dostavo telegramov imajo organizirano od 8. do 15. ure. Po tem času ne morejo zagotoviti redne dostave zaradi pomanjkljivih naslovov. Menijo, da imajo izmed vseh uradov najbolj urejen in občanom dostopen delovni čas, saj delajo tudi ob sobotah. Njihov delovni čas je vsak dan od 8. do 18. ure. Pri blagajni delajo od 8. do 14. ure, razen ob sobotah, ko je blagajna odprta le do 13. ure.

Za zaključek pa še to:

BRESTOV OBZORNIK — GLASILO KOLEKTIVA BREST CERKNICA — Glavni in odgovorni urednik Danilo Mlinar — Urejuje uredniški odbor: Štefan Bogovčič, Vojko Harmel, Franc Hvala, Tone Kebe, Jože Klančar, Jožica Matičič, Danilo Mlinar, Ivo Štefan, Valentin Šubič, Franc Tavželj, Dušan Trotovšek in Magda Urbanc — Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana

je gradbeni odbor izbral SGP Grosuplje.

Ne bo odveč, če pripomnim, da smo občani včasih prevec nestrpni. V Sloveniji je vrsta šol, kjer se gradnja spričo omenjene situacije še ni pričela, občani pa že dve in celo tri leta plačujejo samoprispevek, npr. v Novem mestu, Ilirski Bistrici in drugod. Mislim, da smo že od samega zacetka prevec optimistično planirali.

Te dni ste podpisali pogodbo za gradnjo nove šole. Ali nam lahko poveste značilnosti pogodbe?

Kot sem že omenil, je bila podpisana pogodba s SGP Grosuplje, ki je v celoti sprejelo pogoje gradbenega odbora. Glede na zimski čas je razumljivo, da se bodo gradbena dela pričela, čim bodo dopuščale vremenske razmere, se pravi marca 1970 leta. Po pogodbi bodo gradbena dela gotova 1. oktobra 1970. leta, med tem ko bo opremo gradbeni odbor izbral kasneje. Marsikomu se bo zdel rok kratek, vendar sem prepričan, da je tudi v interesu SGP Grosuplje kot velikega in močnega podjetja, ki trenutno gradi samo šolskih objektov v Sloveniji za okoli 10 milijard starih dinarjev, da dela čimprej konča, saj bodo tako gotovo manjše podražitve.

Ali nam lahko kaj poveste o dejavnosti gradbenega odbora in s kakšnimi težavami se borite?

Gradbeni odbor je v začetku usmeril svojo aktivnost v zbiranje finančnih sredstev po gospodarskih organizacijah. Poleg tega je gradbeni odbor spremljal nastajanje dokumentacije in skupaj s strokovnimi sodelavci, ki jih je pritegnil k sodelovanju, predlagal nekatere spremembe predvsem pri ogrevanju, ni se strinjal s pocenitvijo del na račun videza šole, iskal pa je tudi nadzorni organ izvajalca del. Poleg iskanja možnosti za zagotovitev finančnih sredstev pa je gradbeni odbor pritegnil k sodelovanju tudi občane, ki niso člani gradbenega odbora. V tem času je imel gradbeni odbor več kot 15 sej, kar je bilo nujno potrebno, ker so nastale nepremostljive težave in ker smo hoteli uspešno izvajati zaupane namaloge. Moram pa priznati, da se je v zadnjem času celotno delo omejilo le na nekaj članov.

S. Berglez

Mnenja in kritike

Kontrolna služba v TLI Stari trg

Kontrolna služba v stolarni TLI Stari trg se srečuje z mnogimi problemi, ki so nastali zaradi nezadostne priučenosti delavcev na delovnih mestih, zastarelih in izrabljenih strojev, pomanjkanja orodij in strojev, delno pa tudi zaradi sistema ocenjevanja delovnih mest in osebne odgovornosti posameznih delavcev.

Ce hočemo zadostiti poslovni politiki, ki zahteva iz leta v leto doseči najboljše kvaliteto raven naših izdelkov, je treba odpraviti vse pomanjkljivosti.

Zaostriti je treba osebno odgovornost na delovnih mestih v izmenah, zlasti pa vpeljati učinkovitejšie ukrepe proti nediscipliniranim in neposlušnim delavcem.

Izboljšati bi bilo treba strojni park zlasti za tiste elemente, ki zahtevajo natančnejšo obdelavo, ker je ravno tam največ izmeta na račun surovine, za katero pa vemo, da ni ravno poceni. Za primer naj omenim dolbilni stroj, ki naredi dnevno 3,45% škarta ali 55 kosov v osmih urah. Če bi ta pojav trajal vse leto, 240 delovnih dni, bi samo ta stroj napravil 2.090.880 S din škode na surovini.

Se bolj pa se kaže izmet pri sušenju lesa. Zaradi rabljenosti je treba stroje nenehno popravljati in so tedaj ozko grlo v proizvodnji. Zato se moramo seveda zadovoljiti z večjim izmetom na račun kvalitete izdelkov, s čimer bi lahko stolarna ustvarila večji dohodek.

S seje sindikata

V začetku meseca decembra so na seji koordinacijskega odbora sindikata obširno razpravljali o povzetku s strokovnega posveta, ki je bil v Rakovem Škocjanu. O posvetovanju nas je seznanil in razložil nekaj važnejših vprašanj pomočnik glavnega direktorja Dušan Trotovšek. Po končani razpravi so sklenili, da koordinacijski odbor soglašja z novimi načeli organizacije in poziva strokovni kader, naj vse naloge s tega področja opravi v določenem roku. Sklenili so tudi, da mora biti občni zbor koordinacijskega odbora najkasneje do petnajstega januarja.

S. Bogovčič

Dnevna soba Claudia, razstavljena v Slovenj Gradcu, je vzbudila pri obiskovalcih zelo veliko zanimanje

Dedek Mraz v Brestu

Kot vsako leto, bo dedek Mraz tudi letos obdaroval otroke brestovih delavcev. Za njihove igrače in sladkarije je namenil kar tri in pol milijonov starih dinarjev. Zal ga tudi letos otroci ne bodo mogli videti. No ja, težko ga je pač opravičiti, vendar ima tudi nekaj »oprijemljivih« razlogov za svoj izostanek. Med prve uvršča zlasti teritorialno razdrobljenost poslovnih enot, kar bi ga preveč »angažiralo« in ne bi mogel pravočasno razdeliti daril drugim otrokom. Darila za otroke je zaupal sindikatu, ki je pri razdeljevanju paketov že dovolj več. Dedek Mraz pravi, da bo svojo odsotnost zagotovo odplačal z bogatimi darili. Pa še nekaj je naročil našemu uredništvu. »Napišite, da želim vsem otrokom veliko veselja v letu 1970.«

Pohvalno sodelovanje

Na pobudo osnovne šole na Rakeku je prišlo do tesnega sodelovanja med učenci omenjene šole in pripadniki JLA z Rakeka. Vsak četrtek poučuje inštruktor iz JLA pionirje o vojaških veščinah. Vaje z zračno puško so v telovadnici. Prostor je primeren, nimajo pa vseh potrebnih rekvizitov.

Z željo, da bi se naši bralci nekoliko bolj seznanili s sodelovanjem, sem zaprosil za razgovor komandanta garnizona na Rakeku. Želja je zelo rad ustregel in povedal:

»Nam je mnogo do takšnega sodelovanja. Tako bolje spoznamo civilno življenje, naše življenje pa postane bolj razgibano. V počastitev dneva JLA 22. decembra smo pripravili za učence osnovne šole na Rakeku razstavo orožja, obiskovalce — pionirje pa povabili na skromno zakusko. Želeli bi več sodelovanja v športu. Šah in kegljanje sta mogoča le v Cerknici. Težave so le zaradi oddaljenosti. Želeli bi si tudi predavanj o gospodarstvu v naši občini. Želja večine pa je, da bi nam vodstvo podjetja omogočila ogled proizvodnih prostorov. To je za nas nekaj novega in neznanega.

Upamo, da bo leto 1970 še bolj plodno v sodelovanju in gospodarskih uspehih med občani in med nami.«

S. Bogovčič

Možnosti zimske rekreacije

Zimska sezona v letu 1970 omogoča veliko izbiro krajev za ljubitelje smučarskega športa, predvsem na smučarskih terenih izven Notranjske. Izbira je velika za začetnike, pa tudi za izurjene smučarje.

Smučarski klub Snežinka bo organiziral smučarske tečaje v Kranjski gori, na Platku pri Opatiji, Hauser Keiblinger v Avstriji in na drugih znanih turistično-smučarskih terenih. Tečaji bodo v januarju in februarju. Tečaj v Kranjski gori stane 470 din, v Avstriji pa 600 din za osebo. V ceno je vračunana popolna oskrba v hotelih, uporaba žičnice in stroški prevoza z avtobusom.

Vse nedelje od januarja pa do začetka aprila so polne smučarskih prireditev po vseh naših znanih smučarskih terenih. Kaj pa lahko pričakujemo od naše Slivnice? Zaradi pomanjkanja bo v letošnji sezoni še vse po starem.

Trgovsko in gostinsko podjetje na Rakeku, Zavod za turizem in Planinsko društvo iz Cerknice bi radi postavili prenosno vlečnico na Slivnico. Zataknilo se je pri devizah. Vlečnica iz Švice bi namreč stala 1000 \$ in 14.000 dinarjev. Tako velike investicije pa vsaj sedaj ne zmorejo. Upajo pa, da se jim bo želja izpolnila do naslednje sezone. Sicer pa so kljub temu možnosti za smučarska tekmovanja. V januarju bo Notranjski študentski klub organiziral na Slivnici tradicionalni veleslalom.

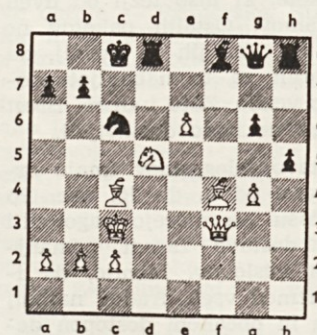
V februarju bo na Blokah medobčinski patrolni tek. Poleg žičnice na Rakitni bo tudi prenosna vlečnica v Žilcah obratovala vso sezono. V Žilcah bo tudi smučarski tečaj, ki ga že več let prireja osnovna šola iz Cerknice.

Možnosti je torej več kot dovolj.

Iščemo šahovske talente

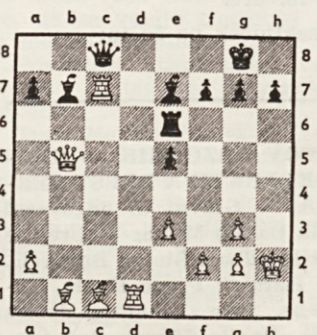
Pred vami je zadnja serija nalog za nagradno tekmovanje v reševanju šahovskih problemov in kombinacij. Reševalcem je na razpolago še zadnjih 15 točk.

št. 20
3 točke

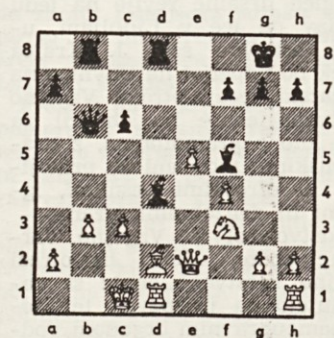
Beli na potezi matira svojega nasprotnika v treh potezih.

št. 21
4 točke

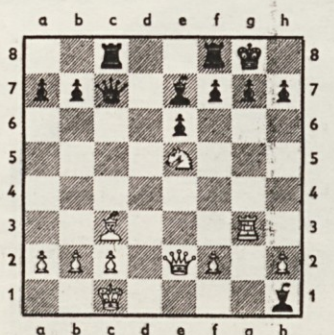
Beli pričakuje, da se bo nasprotnik vdal, črni pa ga efektno matira v 4. potezi

št. 22
4 točke

Črni na potezi matira v 4. potezi.

št. 23
4 točke

Beli matira najkasneje v 5 potezih. Kako?

Komunisti naj stopijo v ospredje!

V začetku decembra je bila sklicana Občinska konferenca Zveze komunistov v Cerknici. Namen konference je bil analizirati dosedanje delo komunistov pri uveljavljanju gospodarske in družbene reforme ter v zvezi s tem problematiko in uspehe, ki so se pokazali v zadnjem obdobju. Konferenca je sklepala tudi o novih organizacijskih oblikah delovanja zveze komunistov, o poslovniku o delu organov zveze komunistov, o nadaljnjih nalogah zveze komunistov pri izvajanju sklepov zadnjih sej Zveznega in republiškega vodstva zveze komunistov ter izvolila novo občinsko vodstvo zveze komunistov.

V referatu dosedanjega sekretarja občinskega komiteja ZK je orisal veliki gospodarski napredek v občini, zlasti pa uspehe pri gospodarjenju v Brestu in v Kovinoplastiki. Ti dve podjetji sta se uspešno vključili v izvajanje reformnih nalog, kar dokazujejo njihovi gospodarski uspehi. Ti uspehi bodo ob zastavljenih programih v prihodnje še večji, za kar so vsi pogojni. Uspešno so postavljeni tudi temelji za razvoj turizma. Nekoliko manj je čutili napredek v kmetijstvu, v družbenih službah in tercialnih dejavnostih. Čeprav so se komunisti tudi na teh področjih ubadali s problematiko, ni bilo večjega uspeha. Hkrati je moč ugotoviti, da je mnogo pomembnih dejavnikov, ki uspehe na teh področjih zavirajo. Pri vseh teh družbeno-ekonomskih in političnih gibanjih v pozitivnih in negativnih tendencah pa ne gre zanemariti dejanske sposobnosti in aktivnosti vseh komunistov. Ugotovljeno je namreč, da je del komunistov, zlasti tistih, ki imajo širšo ekonomsko in politično razgledanost, več prispeval k napredku in razreševanju različnih problemov, da pa je precejšen del komunistov stal ob strani.

Jasno je, da se tam, kjer nam stvari šepajo, ne moremo sklicevati samo na zunanje težave, temveč moramo najprej združiti lastne sile in ne čakati, da nam bo nekdo drugi rešil vse naše probleme. Z novim sklepom o organiziranosti Zveze komunistov so spet ustanovljene osnovne organizacije zveze komunistov v večjih delovnih organizacijah. Tako bo aktivnost članstva večja, saj se bodo lahko vsak dan spopadali s problemi pri svojem delu. Da bodo postali aktivni, jih zavezuje statut Zveze komunistov. Hkrati s tem je dopolnjena tudi statutarna obveznost, da je vsak komunist dolžan delovati tam, kjer dela, pa tudi tam, kjer živi. Ta potreba se je pokazala zato, ker moramo komunisti kot idejna sila delovati v vseh družbenih dogajanjih in ne samo tam, kjer je koga volja. Tako se je doslej dogajalo, da so bile marsikje akcije brez prisotnosti komunistov. Včasih so bile speljane v pozitivni smeri, včasih pa tudi v nasprotju z našo ideologijo. Prav take slabosti se ne smejo ponoviti, če bomo svojo vlogo pravilno razumeli. Nikakor ne smemo dovoliti, da bi kdor koli skušal spreminiti cilj in smoter socialističnega samoupravnega razvoja.

To je le nekaj misli iz zaključkov konference, ki so jih vsi prisotni sprejeli kot obveznost, da si moramo komunisti v prihodnje mnogo bolj prizadevati za uveljavljanje samoupravnega socializma.

V imenu novega vodstva Zveze komunistov v občini Cerknica se je novi sekretar tovariš Franc Zigmund zahvalil za izvolitev, hkrati pa pozval vse komuniste v občini, naj se še bolj aktivno lotijo reševanja še nerešenih problemov v občini, pri čemer jim bo občinsko vodstvo Zveze komunistov nudilo vso pomoč.

F. Tavželj

Novice s šahovskih polj

Prvenstvo Cerknice

Ob koncu novembra je pa daljših pripravah končno stekel turnir za prvenstvo Cerknice za posameznike za leto 1969. Na turnirju sodeluje 16 igralcev (1 drugo-kategornik, 2 tretje-kategornika, 10 četrto-kategornikov in 3 brez-kategorniki). Redna kola so na sporedu vsako sredo in nedeljo.

Doslej še nepopolno odigranih pet kol je pokazalo, da tokrat tudi izraziti favoriti, ki so bili sicer zadnja leta abonirani na najvišja mesta, često doživljajo prave drame na 64 poljih. Prav to borbeno razpoloženje daje turnirju veliko napetost in negotovost, s tem pa tudi izredno zanimivost.

Cerknica : JLA V. Bloke 17 : 8

Na pobudo ŠD Cerknica je bil odigran v torek, dne 16. decembra množični šahovski dvoboj v hotelu Jezero med ekipama JLA V. Bloke in Cerknico (civilni). V moštvo Cerknice so sodelovali predstavniki skorajda vseh družbenih in gospodarskih organizacij (med njimi tudi predsednik občine).

Množični prijateljski dvoboj, ki naj bi simboliziral prijateljstvo in tvorno sodelovanje z JLA, je

pritegnil tudi veliko število gledalcev, »Raport« posameznih rezultatov po dvehurnih bojih na petindvajsetih šahovnicah je pokazal, da je bila ekipa civilov tokrat v premoči. Končni rezultat je glasil 17 : 8 v njihovo korist. Na koncu smo si zaželeli, da bi bilo v prihodnje v Cerknici še več takih in podobnih prireditev.

I. Stefan

TEKMOVANJE ZA DAN JLA

V počastitev dneva JLA 22. decembra je komanda garnizona Velike Bloke organizirala 14. decembra športno tekmovanje. V šahu, streljanju z zračno puško in v kegljanju so se pomerila moštva Bresta, Šahovskega društva iz Cerknice, strelska družina »Racna gora« iz Starega trga in moštva pripadnikov JLA. V vseh tekmovalnih disciplinah so zmagala moštva Bresta.

Streljanje: 1. Brest, 2. SD Racna gora, 3. moštvo JLA.

Kegljanje: 1. Brest, 2. moštvo JLA.

Šah: 1. Brest, 2. moštvo JLA, 3. Šahovsko društvo Cerknica.

Za prva tri mesta v vsaki disciplini je organizator razdelil diplome.

Rešitve iz zadnje številke Obzornika:

Št. 16	Št. 17
1. ..., Sg3+	1. Te8+, Sf8
2. Kh2, Sf1++	2. Sh6+, Dh6:
3. Kh1, Dh2+	3. Tf8:+, Kf8:
4. Sh2:, Sfg3 mat.	4. Dd8 mat.

Št. 18	Št. 19
1. ..., Th1+	1. ..., Kc7!
2. Kh1:, Db1+	2. g4, hg3 e. p.
3. Kh2, Dg1+	I. Stefan
4. Kh3, Dh1 mat.	

BRESTOV
OBZORNİK
JE VAŠE
GLASILO!